БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 216 (707)

2 НОЯБРЬ ЖУМА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати — турли ижтимоий системалардаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини таъминловчи сиёсат, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш, ҳамма мамлакатлар билан иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантириш сиёсати!

(Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 39 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларидан).

Мисрга қарши қуролли агрессия ҳақида

Совет ҳукуматининг БАЁНОТИ

Миср агрессия қурбони бўлди. Унинг территориясига Исроил қўшинлари бостириб кирди ҳамда инглиз ва француз қўшинлари туширилиши хавфи пайдо бўлди.

29 октябрдан 30 октябрга ўтар кечаси Исроил қўшинлари Миср чегарасидан ўтдилар ва уруш ҳаракатлари бошлаб Синай ярим ороли орқали Сувайш канали томон илгари силжидилар.

Исроил ҳукуматининг хатти-ҳаракати қуролли агрессия актидан иборат бўлиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставини очиқдан-очиқ бузиш демакдир. Фактлар шуни кўрсатадики, Исроил қўшинларининг бостириб кириши Ғарб мамлакатлари учун, биринчи галда Англия ва Франция учун ўз қўшинларини араб давлатлари территориясига, шу жумладан Сувайш канали зонасига киритишга очиқдан-очиқ мўлжалланган бир баҳонадир. Ғарб мамлакатлари ўзларининг агрессив ҳаракатларини Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франциянинг 1950 йилда қабул қилган мустамлакачилик декларацияси билан яширишга уринмоқдалар, ҳолбуки бу декларация бутун Араб давлатлари томонидан якдиллик билан рад қилинган эди. Шарқда мустамлакачилик зулми режимини қайтадан тиклашга уринаётган империалистик доираларнинг қуроли сифатида иш кўрган Исроил ҳукумати мустамлакачиликка қарши кураш олиб бораётган бутун араб халқларига, бутун шарқ халқларига қарши қурол кўтарди. Исроилнинг ҳукмрон экстремистик доиралари кирган йўл даставвал Исроил давлатининг ўзи учун, унинг келажаги учун жиноий ва хавфли йўлдир.

Исроилнинг қуролли ҳужумидан кейин дарҳол Англия ва Франция 30 октябрда ўз қўшинларини Миср территориясида энг муҳим позициялар ҳисобланган жойларга — Сувайшга, Порт-Саидга ва Исмоилияга киритишни талаб қилиб ультиматум топширдилар. — Бундан мақсад гўё Исроил ва Миср ўртасидаги уруш ҳаракатларини тўхтатиш эмиш. Ўз суверенитетини ва территориал даҳлсизлигини ҳимоя қилаётган Миср ҳукуматининг бу талабни рад қилишига қарамасдан Англия ва Франция ўз қўшинларини Миср территориясига тушириш учун юбордилар. Бу билан Англия ва Франция ҳукуматлари суверен Миср давлатининг қонуний ҳуқуқларини қўпол равишда поймол қилиб, Мисрга қарши қуролли интервенция йўлига кирдилар.

Англия ва Франция ҳукуматларининг бундай хатти-ҳаракатлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг принциплари ва мақсадларига хило[illegible] бўлиб БМТ аъзолари бўлган давлатларнинг тантанали ра[illegible]да ўз зиммаларига олган мажбуриятларини қўпол су[illegible] бузишдан иборатдир ҳамда Миср давлатига қарши [illegible]илган агрессиядир.

Совет Иттиф[illegible]умати Англия, Франция ва Исроил ҳукуматларининг [illegible]рга қарши агрессив ҳаракатларини қатъий қоралайди. Дунёнинг эрксевар халқлари ўз миллий мустақиллигини ҳимоя қилаётган Миср халқининг адолатли курашига қизғин хайрихоҳлик билан қарамоқда.

Совет ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши Яқин ва Ўрта Шарқ районида тинчлик ва осойишталикни сақлаш манфаатларини кўзлаб, Англия, Франция ва Исроилнинг Мисрга қарши агрессив ҳаракатларини тўхтатиш учун ҳамда интервентларнинг қўшинларини Миср территориясидан тезликда олиб чиқиб кетилиши учун дарҳол чоралар кўриши лозим деб ҳисоблайди.

Совет ҳукумати ҳисоблайдики, Мисрга қарши юқорида айтиб ўтилган агрессив ҳаракатлар билан боғлиқ бўлган хавфли оқибатлар учун бутун жавобгарлик тўла равишда тинчликни ва хавфсизликни бузиш йўлига, агрессия йўлига кирган ҳукуматлар устига тушади.

1956 йил 31 октябрь.

Агрессорларнинг Мисрга ҳиёнаткорона ҳужум қилганлиги ҳақида

Ўзбекистон ССР ҳукуматининг *БАЁНОТИ*

Ўзбек халқи Англия, Франция ва Исроилнинг Мисрга қарши қуролли агрессиясидан қаттиқ ғазабланди. Бу мамлакатларнинг қўшинлари Миср территориясига бостириб кириб, уруш қилмоқда. Миср пойтахти Қоҳира, шаҳарлар, портлар ва аҳоли яшайдиган пунктлар ҳаводан ва денгиздан ваҳшиёна бомбардимон қилинмоқда. Эрксевар миср халқининг қони тўкилмоқда.

Англия, Франция ва Исроил Мисрга қарши агрессив ҳаракатлари билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставини қўпол равишда буздилар ва суверен Миср давлатининг қонуний ҳуқуқларини поймол қилмоқдалар. Яқин ва Ўрта Шарқда осойишталик бузилди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари бутун совет халқи билан ва ер юзидаги тараққийпарвар кишилар билан биргаликда ўз озодлиги ва мустақиллигини қаҳрамонона ҳимоя қилаётган миср халқига чин қалбдан хайрихоҳлик билдирадилар.

Ўзбекистон ССР ҳукумати ўзбек халқининг иродасини ифодалаб, Англия, Франция ва Исроил ҳукуматларининг Миср республикасига қарши ҳиёнаткорона агрессиясини қаттиқ қоралайди.

Ўзбекистон Совет Социалистик республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан Яқин ва Ўрта Шарқда тинчликни сақлаб қолиш учун агрессорларга нисбатан қатъий чора кўришни талаб қилаётган барча тинчликсевар мамлакатларнинг овозига ўз овозини қўшади.

Ўзбекистон халқлари Мисрга қарши бошланган уруш ҳаракатларининг дарҳол тўхтатилишини ва босқинчилар қўшинларининг Миср территориясидан олиб чиқиб кетилишини талаб қиладилар.

Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик ва адолат тикланиши лозим!

1956 йил, 1 ноябрь.

Совет Иттифоқи билан бошқа социалистик давлатлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш ва янада мустаҳкамлаш асослари тўғрисида

ССР Иттифоқи ҳукуматининг декларацияси

Тинч-тотув яшаш, барча давлатлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик сиёсати Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташқи муносабатларининг мустаҳкам негизи бўлиб келди ва шундай негиз бўлиб қолади.

Бу сиёсат социалистик давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларда энг чуқур ва изчил ифодасини топмоқда. Социалистик миллатларнинг улуғ ҳамкорлиги оиласидаги мамлакатлар социалистик жамият қуришдан иборат умумий идеаллар ва пролетар интернационализми принциплари билан бирлашган бўлиб, ўзаро муносабатларини тўла тенг ҳуқуқлилик, территориал бутунликни, давлат мустақиллиги ва суверенитетини ҳурмат қилиш, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларигагина асосланиб қура оладилар. Бу ҳол социалистик оиладаги мамлакатларнинг иқтисодий, сиёсий ва маданий соҳаларда мустаҳкам қардошларча ҳамкорлик қилишлари ва бир-бирларига ёрдам беришларини истисно этмай, балки, аксинча, шуни кўзда тутади.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин ва фашизм тормор келтирилганидан кейин Европа ва Осиёдаги бир қанча мамлакатларда халқ демократияси тузуми ана шу асосда вужудга келди, мустаҳкамланди ва ўзининг буюк ҳаётий кучини кўрсатди.

Янги тузумни барпо қилиш ва ижтимоий муносабатларни революцион тарзда тубдан ўзгартириш жараёнида кўпгина қийинчиликлар, ҳал этилмаган вазифалар ва бевосита хатолар рўй берди, шу жумладан социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларда ҳам шундай бўлди, социалистик давлатлар ўртасидаги муносабатларда тенг ҳуқуқлилик принципини камситишдан иборат бузилишлар ва хатолар рўй берди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX съезди ана шу бузилиш ва хатоларни қатъий қоралади ва Совет Иттифоқининг бошқа социалистик мамлакатлар билан ўзаро муносабатларида халқларнинг тенг ҳуқуқлилиги ленинча принципларини изчиллик билан амалга оширишдан иборат вазифани қўйди. Съезд янги ҳаёт қуриш йўлига ўтган ҳар бир мамлакатнинг тарихий ўтмишини ва хусусиятларини тўла эътиборга олиш зарурлигини таъкидлади.

Совет Ҳукумати XX съезднинг ана шу тарихий қарорларини изчиллик билан амалга оширмоқда. Съезднинг тарихий қарорлари социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ҳар бир социалистик ма[illegible]латнинг тўла суверенитетига риоя қилишдан иборат мустаҳкам асосда янада ривожлантириш учун шарт-шароит вужудга келтиради.

Кейинги вақтлардаги воқиалар шуни кўрсатдики, СССРнинг бошқа социалистик мамлакатлар билан ўзаро муносабатларида даставвал, иқтисодий ва ҳарбий соҳалардаги ўзаро муносабатларида Совет Иттифоқининг тутган позицияси тўғрисида тегишли баёнот бериш зарурияти туғилди.

Миллий суверенитет принципининг, иқтисодий муносабатларда ўзаро манфаатдорлик ва тенг ҳуқуқлилик принципининг ҳар қандай тарзда бузилиш эҳтимолига йўл қўймаслик учун Совет Ҳукумати, социалистик мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий муносабатларни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашни таъминлайдиган тадбирларни бошқа социалистик давлатларнинг ҳукуматлари билан биргаликда муҳокама қилишга тайёрдир.

Бу принцип маслаҳатчиларга нисбатан ҳам жорий қилиниши лозим. Маълумки, янги ижтимоий тузум ташкил топган биринчи даврда Совет Иттифоқи халқ демократияси мамлакатлари ҳукуматларининг илтимосига мувофиқ, ўзининг бир қанча мутахассисларини — инженерларни, агрономларни, илмий ходимларни, ҳарбий маслаҳатчиларни ана шу мамлакатларга юборган эди. Кейинги вақтларда Совет Ҳукумати ана шу маслаҳатчиларни чақириб олиш тўғрисидаги масалани кўп марта социалистик давлатлар олдига қўйди.

Ҳозирги вақтда халқ демократияси мамлакатларининг хўжалик ва ҳарбий қурилишнинг ҳамма соҳаларида ишлаётган малакали миллий кадрлари вужудга келганлиги сабабли Совет Ҳукумати СССР маслаҳатчиларининг бу мамлакатларда бундан буён бўлиши мақсадга мувофиқ эканлиги ё мақсадга мувофиқ эмаслиги тўғрисидаги масалани бошқа социалистик давлатлар билан биргаликда қараб чиқиш зарур деб ҳисоблайди.

Варшава шартномаси Совет Иттифоқи билан халқ демократияси мамлакатлари ўртасида ҳарбий соҳадаги ўзаро муносабатларнинг муҳим негизидир. Варшава шартномасига мувофиқ, бу шартноманинг қатнашчилари тегишли сиёсий ва ҳарбий мажбуриятларни, жумладан, «ўз халқларининг тинч меҳнатини қўриқлаш, ўз чегараларининг ва территорияларининг даҳлсизлигини гарантиялаш ҳамда эҳтимол туғилган агрессиядан ҳимоя қилишни таъминлаш мақсадида ўзларининг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш учун зарур чораларни бамаслаҳат кўриш» мажбуриятини олдилар.

Маълумки, Варшава шартномасига ва ҳукуматлар ўртасида тузилган битимларга мувофиқ, Венгрия ва Руминия республикаларида совет қўшинлари бор. Тўрт давлат Потсдам битимига ва Варшава шартномасига мувофиқ, Польша республикасида совет ҳарбий қисмлари турибди. Бошқа халқ демократияси мамлакатларида совет ҳарбий қисмлари йўқ.

Социалистик мамлакатларнинг ўзаро хавфсизлигини таъминлаш мақсадида Совет Ҳукумати юқорида айтилган мамлакатларнинг территорияларида бўлган совет қўшинлари тўғрисидаги масалани Варшава шартномасида қатнашувчи бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда қараб чиқишга тайёрдир. Совет Ҳукумати бунда шундай бир умумий принципга асосланадики, Варшава шартномасида қатнашувчи у ёки бу давлат қўшинларини Варшава шартномасида қатнашувчи бошқа давлат территориясида жойлаштириш шу шартноманинг ҳамма қатнашчилари ўртасидаги келишувга мувофиқ ва ўз илтимосига биноан бу қўшинлар ўз территориясида жойлаштирилган ёки жойлаштирилмоқчи бўлган давлатнинг розилиги билангина ўтказилади.

Совет Ҳукумати Венгриядаги воқиалар муносабати билан қуйидагиларни айтишни зарур деб ҳисоблайди. Воқиаларнинг бориши шуни кўрсатдики, халқ-демократик тузум асосларида катта прогрессга эришган Венгрия меҳнаткашлари иқтисодий қурилиш соҳасидаги жиддий камчиликларни йўқотиш зарурлиги тўғрисида, аҳолининг моддий фаровонлигини янада ошириш ҳақида, давлат аппаратидаги бюрократик бузишларга қарши кураш тўғрисида ҳақли суратда масала қўймоқдалар. Аммо меҳнаткашларнинг ана шу адолатли ва прогрессив ҳаракатига тез орада қора реакция ва контрреволюция кучлари ҳам қўшилдилар. Ана шу қора реакция ва контрреволюция кучлари меҳнаткашларнинг бир қисми ўртасидаги норозиликдан Венгриядаги халқ-демократик тузумнинг асосларига путур етказиш ва Венгрияда эски помешчик-капиталистик тартибларни тиклаш учун фойдаланишга уринмоқдалар.

Бу[illegible] совет халқи каби Совет Ҳукумати ҳам Венгриядаги воқиаларнинг бориши қон тўкишга олиб келганлигид[illegible] жуда ачинмоқда.

Шаҳарда тартиб ўрнатишда Венгрия халқ армиясига ва Венгриянинг ҳокимият органларига ёрдам бериш учун Венгрия халқ ҳукуматининг илтимосига мувофиқ, Совет ҳукумати совет ҳарбий қисмларини Будапештга киритишга розилик билдирди.

Совет ҳарбий қисмларининг Венгрияда бундан буён бўлиши вазиятнинг янада кўпроқ кескинлашуви учун баҳона бўлиши эҳтимоли борлигини назарда тутиб, Совет Ҳукумати ўз ҳарбий қўмондонлигига Венгрия ҳукумати зарур деб топган тақдирда совет ҳарбий қисмларини Будапешт шаҳридан олиб чиқиб кетиш тўғрисида кўрсатма берди.

Шу билан бирга Совет Ҳукумати совет қўшинларининг Венгрия территориясида туриши тўғрисидаги масала юзасидан Венгрия Халқ Республикаси ҳукумати билан ва Варшава шартномасининг бошқа қатнашчилари билан тегишли музокаралар олиб боришга тайёрдир.

Ҳозирги пайтда халқ-демократик Венгриянинг социалистик ғалабаларини ҳимоя қилиш — ишчилар, деҳқонлар, интеллигенциянинг, бутун меҳнаткаш венгер халқининг асосий ва муқаддас бурчидир.

Совет Ҳукумати ишонч билдирадики, социалистик мамлакатларнинг халқлари ҳар бир мамлакатдаги ишчиларнинг, деҳқонларнинг, интеллигенциянинг фидокорона кураши ҳамда меҳнати билан қўлга киритилган ва мустаҳкамланган халқ-демократик тузум асосларига ташқи ва ички реакцион кучларнинг путур етказишларига йўл қўймайдилар. Улар ўз мамлакатларининг демократик асосларини, мустақиллик ва суверенитетини янада мустаҳкамлаш йўлидаги ҳамма ғовларни йўқотиб, барча меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини тўхтовсиз юксалтириш йўлида ҳар бир мамлакатнинг социалистик асосларини, унинг экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш учун бутун кучларини сарф қиладилар, улар тинчлик ва социализмдан иборат буюк ишни мустаҳкамлаш учун социалистик мамлакатларнинг қардошларча бирлиги ва ўзаро ёрдамини кучайтирадилар.

1956 йил 30 октябрь

Суратда: Афғонистон Бош Министри Сардор Муҳаммад Довуд ва унинг ҳамроҳлари Алишер Навоий номидаги опера ва балет театри биноси олдида.

И. Глауберзон ва А. Палехов фотоси.

Афғонистон Бош Министри Сардор Муҳаммад Довуд Ҳазрат Олийларининг Совет Иттифоқида бўлиши тўғрисида

СОВЕТ-АФҒОНИСТОН АХБОРОТИ

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин Жаноб Олийларининг таклифига мувофиқ, Афғонистон Короллиги Бош Министри Короллик Ҳазрат Олийлари Сардор Муҳаммад Довуд Афғонистон Король ҳукуматининг олий мартабали кишилари билан биргаликда 1956 йил 17 октябрда, яъни ҳижрий-шамсий ҳисоби билан 1335 йил 24 мизонда Москвага келди.

Афғонистон Король Ҳукумати Бош Министри Ҳазрат Олийлари СССРда бўлган вақтида СССР Ҳукуматининг раҳбарлари билан учрашди ва улар билан музокаралар олиб борди.

Афғонистон Король Ҳукумати раҳбарларининг СССР Ҳукумати раҳбарлари билан учрашувлари ва олиб борган музокаралари тамомила дўстона ва самимий вазиятда ўтди. Бу эса ҳар иккала мамлакат ўртасида кўпдан буён давом қилиб келаётган дўстона ва яхши қўшничилик муносабатларига асосланади. Ана шу музокаралар вақтида ҳар иккала томонни қизиқтираётган масалалар юзасидан фикр олишинди.

Ҳар иккала мамлакатнинг раҳбарлари фикр олишганларидан кейин, 1955 йил 18 декабрдаги, яъни 1334 йил 25 августдаги қўшма баёнотни яна таъкидладилар. Ана шу қўшма баёнот СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин Кобилга визит билан борган вақтида имзоланган эди. Улар, мазкур баёнотдаги қоидаларнинг амалга оширилиши ҳар иккала мамлакатнинг халқларига фойда келтирди, деб қайд қилиш билан бахтиёрдирлар.

Ҳар иккала мамлакатнинг раҳбарлари жаҳондаги халқлар ва миллатлар ўртасидаги ўзаро ҳурмат ва ишонч асосида бутун дунёда тинчлик ва осойишталикни мустаҳкамлашга интилаётганликларини яна бир марта билдирдилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг самимий аъзолари сифатида БМТ Устави ва Бандунг конференцияси принципларини ҳурмат қилаётганликларини ҳамда қўллаб-қувватлаётганликларини яна бир марта таъкидладилар. Улар, давлатлар ўртасидаги муносабатларга доир барча масалалар дўстона музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этилиши лозим ва жанжаллар бир-бирларини ҳурмат қилиш ҳамда ҳамжиҳатлик асосида тинч йўл билан бартараф қилиниши керак, деган фикрдадирлар.

Ҳар иккала мамлакатнинг раҳбарлари, кишининг асосий ҳуқуқларини ва халқлар ҳамда миллатларнинг ўз тақдирини эркин равишда белгилаш ҳуқуқини ҳурмат қилишга чуқур ишонганлари ҳолда, ўзларининг сиёсий ва иқтисодий мустақиллиги учун курашаётган халқлар ҳамда миллатларнинг қонуний интилишларини қўллаб-қувватлашга қатъий қарор берганликларини яна таъкидладилар.

Ҳар иккала мамлакатнинг раҳбарлари ўзларининг дўстона ва самимий муносабатларини мустаҳкамлашни чин кўнгилдан истаганликларини билдирдилар ва бир-бирларини ҳурмат қилиш асосида, ҳар иккала дўст қўшни мамлакат ўртасидаги дўстона ва яхши муносабатлар муҳитида ўз халқларининг иқтисодий турмуш даражасини оширишда ёрдамлашиш ва ҳамкорликни кенгайтириш асосларини таъкидлаб ўтдилар.

СССР Министрлар Совети Раиси **Н. БУЛГАНИН.**	Афғонистон Король Ҳукумати Бош Министри Сардор **МУҲАММАД ДОВУД**

Москва шаҳри. 1956 йил 30 октябрь, ҳижрий-шамсий ҳисобида 1335 йил 7 ақраб.

Афғонистон Бош Министри Сардор Муҳаммад Довуднинг Ўзбекистонда бўлиши

31 октябрда Москва Афғонистон Ҳукумати делегациясини самимий кузатиб қолди. Шу куни Сардор Муҳаммад Довуд Ҳазрат Олийлари Ўзбекистон ССР пойтахти Тошкентга келди.

Афғонистон ҳукумати бошлиғи билан бирга Бош Министрнинг Биринчи ўринбосари Сардор Али Муҳаммад, Ички ишлар министри Абдул Ҳаким, Афғонистон Ташқи ишлар министрлиги Умумсиёсий департаментининг бошлиғи Абдул Раҳмон Пажвак, Кончилик ишлари ва саноат министрининг ўринбосари Султон Аҳмад Попол, Миллий экономика министрлиги Савдо бошқармасининг бошлиғи Муҳаммад Сарвар, Кобил радиосининг директори Абдул Рауфхон Бинавий, Ер ишлари министрлигининг вакили Вакил Абдул, Кобил университети медицина факультетининг декани Муҳаммад Усмон Анварий ва Афғонистоннинг бошқа расмий кишилари ҳам Тошкентга келдилар.

Армия генерали И. В. Тюленев, СССРнинг Афғонистондаги Элчиси М. В. Дегтярь, СССР Ташқи ишлар министрлиги Ўрта Шарқ мамлакатлари бўлими мудирининг вазифасини ижро этувчи А. П. Павлов, шунингдек Афғонистоннинг СССРдаги элчихонаси маслаҳатчиси Абдул Қаюм ва Афғонистоннинг Москвадаги элчихонаси ҳарбий атташеси генерал-майор Абдул Раззоқ Майванд меҳмонларга Москвадан ҳамроҳ бўлиб келдилар.

Республика пойтахти дўст афғон халқининг вакилларини тантанали вазиятда кутиб олди.

* * *

Тошкентда меҳмон бўлиб турган Афғонистон Бош Министри Сардор Муҳаммад Довуд ва унинг ҳамроҳлари 1 ноябрда эрталаб Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси С. К. Камолов ҳузурида бўлдилар.

С. К. Камолов Сардор Муҳаммад Довудни ва унинг ҳамроҳларини Ўзбекистонда экономика ва маданиятнинг ривожланиши билан муфассал таништирди. У республикада вужудга келтирилган йирик саноат тўғрисида, қишлоқ хўжалигидаги қайта қуришлар, ўзбек халқининг маданияти гуруллаб ўсаётганлиги тўғрисида сўзлади. Пахтачиликни механизациялаш даражаси, республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг пахтадан юқори ҳосил етиштираётганликлари, кенг миқёсда амалга оширилган ва оширилаётган ирригация-мелиорация ишлари, Ўзбекистон колхозларининг катта даромадлари тўғрисида келтирилган рақамларга меҳмонлар катта эътибор бердилар. Шунингдек, меҳмонлар Ўзбекистонда амалга ошириладиган хўжалик ва маданий қурилиш истиқболлари билан ҳам таништирилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида армия генерали И. В. Тюленев, СССРнинг Афғонистондаги Элчиси М. В. Дегтярь, СССР Ташқи ишлар министрлиги Ўрта Шарқ мамлакатлари бўлими мудири вазифасини бажарувчи А. П. Павлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов ҳозир бўлдилар.

* * *

Афғонистон Бош Министри Сардор Муҳаммад Довуд ва унинг ҳамроҳлари биринчи ноябрда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси С. К. Камолов билан бирга Тошкентни тамоша қилиб унинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Улар «Пахтакор» стадионини, опера ва балет театрини бориб кўрдилар, шаҳарни обод қилиш, уй-жой ва маданий-маиший қурилиш ишлари билан қизиқиб танишдилар.

Тушдан кейин Афғонистон Ҳукумат делегацияси Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозига борди ва колхознинг экономикаси билан батафсил танишди.

Колхоз правлениеси Афғонистон бош Министри Сардор Муҳаммад Довуд шарафига зиёфат берди. Зиёфат вақтида табрик нутқлари сўзланди.

Меҳмонлар колхоздан Тошкент тўқимачилик комбинатига жўнадилар. Комбинат директори С. И. Комков уларни ишлаб чиқариш миқёслари, газлама тўқиш технологияси, совет тўқимачиларининг меҳнат шароити билан таништирди.

Кечқурун Афғонистон Бош Министри ва унинг ҳамроҳлари Навоий номидаги Ўзбекистон давлат опера ва балет театрида республика санъат усталарининг концертини кўрдилар. Залдаги томошабинлар дўстона Афғонистон вакилларини самимий табрикладилар.

Концерт вақтида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳитдинов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси С. К. Камолов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретарлари Р. Е. Мельников, З. Р. Раҳимбобоева, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Ташқи ишлар Министри Ғ. С. Султонов, Республика министрлари, СССР Олий Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

Сурия республикасининг Президенти Шукри Қуатли Москвага келди

СССР Олий Совети Президиумининг ва шахсан К. Е. Ворошиловнинг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Сурия Республикаси Президенти Шукри Қуатли 31 октябрь кечқурун Москвада хурсандчилик билан кутиб олинди. Шаҳарнинг Кремлдан тортиб Марказий аэродромгача борадиган ҳамма кўчалари Сурия ва Совет Иттифоқининг Давлат байроқлари билан, Суриянинг ва араб Шарқининг отоқли давлат арбоби Президент Шукри Қуватлига атаб араб ва рус тилларида табрик сўзлари ёзилган қизил алвонлар билан безатилган эди.

Марказий аэродромда Москва меҳнаткашларидан юзлаб кишилар, жамоатчиликнинг кўп вакиллари тўпланди. Ҳурматли меҳмонни кутиб олиш учун СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов, СССР Олий Совети Миллатлар Совети Раисининг ўринбосари Н. Т. Комаров, министрлар, Совет Иттифоқи маршаллари, генераллар, СССР Олий Совети Президиумининг, СССР Министрлар Совети ва СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари келдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРдаги бир қанча дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари бор эди.

Сурия Президенти тушган самолет соат 17 дан 15 минут ўтганда ерга қўнади. Рафиқаси ва қизи билан бирга самолетдан чиқиб келган Сурия Президенти Шукри Қуатлини К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Д. Т. Шепилов ўртоқлар табриклайдилар. Президент билан бирга Қишлоқ хўжалик министри Рашод Жабри, Ташқи ишлар министри Салоҳиддин Битар, Мудофаа министри Абдулхассиб Реслан ва бошқа расмий кишилар келдилар.

Президент Шукри Қуатли фахрий қоровулнинг рапортини қабул қилиб, аэродромда тўпланган кишилар билан кўришди. Москваликлар Сурия халқига дўстона туйғуларини изҳор қилиб, ҳурматли меҳмонни гулдурос қарсаклар билан табрикладилар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов микрофон олдида табрик нутқи сўзлади.

Сурия Президенти Шукри Қуатли жавоб нутқи сўзлади. (ТАСС).

СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. Е. Ворошилов билан Афғонистон Короли Муҳаммад Зоҳир Шоҳнинг бир-бирларига юборган телеграммалари

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов Афғонистон Короли Муҳаммад Зоҳир Шоҳнинг туғилган куни муносабати билан унга 1956 йил 15 октябрда табрик телеграммаси юборган эди.

1956 йил 30 октябрда Афғонистон Короли Муҳаммад Зоҳир Шоҳдан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов номига жавоб телеграммаси олинди.

Телеграммаларнинг текстлари қуйида эълон қилинади.

Афғонистон Короли Муҳаммад ЗОҲИР ШОҲ Ҳазрат Олийларига

КОБИЛ

Сиз Ҳазрат Олийларининг туғилган кунингиз муносабати билан менинг самимий табрикларимни ва соғ-саломатлик тилаб билдирган истакларимни, шунингдек афғон халқига эсон-омонлик ва равнақ тилаб билдирган истакларимни қабул қилгайсиз.

Мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати ва умумий тинчлик йўлида Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстона ва яхши қўшничилик муносабатларининг бундан буён ҳам ривожланиб ва мустаҳкамланиб боришини астойдил тилайман.

К. ВОРОШИЛОВ
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси.

АФҒОНИСТОН КОРОЛИНИНГ ТЕЛЕГРАММАСИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. ВОРОШИЛОВ Жаноб Олийларига

МОСКВА

Сизнинг лутфан юборган табрикларингиз учун Сиз Жаноб Олийларига ташаккур билдириш билан Сизга шахсан бахт-саодат ва Совет Иттифоқига равнақ тилаб ўзимнинг самимий истакларимни билдирмоқчиман.

Кобил шаҳри, 1956 йил 30 октябрь.

МУҲАММАД ЗОҲИР.

ТЕЛЕГРАММА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиумининг Раиси маршал ВОРОШИЛОВ Жаноб Олийларига

МОСКВА

ТЕҲРОН, 16-00, 30. Х.

Сиз Жаноб Олийларининг менинг туғилган куним муносабати билан юборган самимий мактубингиздан ғоят хурсанд бўлдим ва сизга бахт-саодат тилаб ҳамда совет халқининг гуллаб-яшнашини истаб ўзимнинг энг самимий тилакларимни изҳор қиламан.

МУҲАММАД РИЗО ПАҲЛАВИЙ.

ТЕЛЕГРАММА

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. БУЛГАНИН Жаноб Олийларига

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Республика байрами муносабати билан Сиз менга илтифот қилиб табрик ва яхши истаклар билдириб юборган мактубингиз учун Туркия Ҳукумати номидан ва шахсан ўз номимдан Сизга самимий ташаккур айтаман.

Сизнинг, мамлакатларимиз ўртасида дўстона муносабатларни ривожлантириш Ҳукуматимнинг асло бузилмас истаги деб айтган гапингиз мени қувонтирди.

Гап шундаки, Туркия Ҳукумати ҳам ўзи ҳамиша содиқ бўлиб келган тинчлик ва яхши тотув бўлиб яшаш идеалларига ҳам, шунингдек ўз мамлакатининг манфаатларига ҳам амал қилиб, бундай истакни ҳамиша изҳор қилиб келди.

Сизни ишонтириб айтаманки, бутун дунёда адолатли ва давомли тинчлик ўрнатмоқ учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўришни ўзининг бурчи деб ҳисоблаб келаётган менинг Ҳукуматим бу олижаноб мақсадга эришмоқ учун ҳеч бир имкониятни, шу жумладан мамлакатларимиз ўртасида муносабатларни ривожлантириш имкониятини ҳам қўлдан бермайди.

Шу муносабат билан Сизнинг мамлакатингизга равнақ ва осойишталик тилаб энг яхши истакларимни изҳор қиламан.

АДНАН МЕНДЕРЕС,
Туркия Бош Министри.
Анқара, Ени-Шеҳар, 1956 йил, 30 октябрь.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 1 ноябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Бўстонлиқ	0,35	92,96	Гулистон	0,92	82,28
Орджоникидзе	0,52	91,59	Оққўрғон	0,63	80,38
Пискент	0,61	90,46	Янгийўл	0,52	79,96
Ўртасарой	0,69	89,64	Оҳангарон	0,41	79,81
Юқори Чирчиқ	0,50	88,64	Чиноз	0,51	79,47
Сирдарё	0,69	86,47	Қуйи Чирчиқ	0,92	79,17
Бўка	0,77	86,00	Ўрта Чирчиқ	0,53	76,53
Октябрь	0,80	85,21	Боёвут	0,51	74,97
Мирзачўл	0,50	84,71	Бекобод	0,63	74,74
Верхне-волинск	0,55	82,35	Калинин	0,50	73,10

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

Тошкент областидаги колхоз ва совхозларнинг энг яхши теримчиларини Ўзбекистон ССР Олий Советининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотлаш тўғрисида*

1956 йилги пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда бошланган социалистик мусобақада яхши кўрсаткичларга эришган ва алоҳида ўрнак кўрсатган қуйидаги теримчилар Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлансинлар:

БОЁВУТ РАЙОНИ БЎЙИЧА

27. **Давлатова Парақ** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
28. **Душаев Абдулла** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
29. **Жўраева Асал** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
30. **Қаҳҳорова Бибиш** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
31. **Каритова Холбиби** — Димитров қишлоқ советидаги Жданов номли колхознинг теримчиси.
32. **Муалимова Комила** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
33. **Меҳмонова Оптош** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
34. **Мирзаев Нуриддин** — Крупская қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
35. **Носирова Фазилат** — Димитров қишлоқ советидаги Жданов номли колхознинг теримчиси.
36. **Нозиров Қурбон** — Крупская қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
37. **Пиримқулов Алиқул** — Крупская қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
38. **Раҳмонқулов Ҳолиқул** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
39. **Содиқова Ойим** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
40. **Солихова Мастура** — Димитров қишлоқ советидаги Жданов номли колхознинг теримчиси.
41. **Тўймуротова Ривоят** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
42. **Тошбоева Айви** — Димитров қишлоқ советидаги Жданов номли колхознинг теримчиси.
43. **Тўйчиева Молла** — Крупская қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
44. **Турдиалиев Берди** — Крупская қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
45. **Холова Малика** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
46. **Хаитов Абдураҳмон** — Димитров қишлоқ советидаги Жданов номли колхознинг теримчиси.
47. **Хатамов Усмон** — Крупская қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
48. **Ҳолмуротов Абдужаббор** — Крупская қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
49. **Шарипова Ўғил** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
50. **Шукурова Мухтасар** — Крупская қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
51. **Эгамбердиев Тожи** — Димитров қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
52. **Эрназарова Файзи** — Крупская қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.

БЕКОБОД РАЙОНИ БЎЙИЧА

53. **Абдукаримова Сафар** — Қорақўйлиқ қишлоқ советидаги «Красний хлопкороб» колхозининг теримчиси.
54. **Бердиқулова Бувниса** — Бекобод қишлоқ советидаги Маленков номли колхознинг теримчиси.
55. **Бойхетмаев Назарқул** — Қорақўйлиқ қишлоқ советидаги «Красний хлопкороб» колхозининг теримчиси.
56. **Қўзибоева Ойбуви** — Тақачи қишлоқ советидаги «Большевик» колхозининг теримчиси.
57. **Қўноқова Нухра** — Тақачи қишлоқ советидаги «Большевик» колхозининг теримчиси.
58. **Каттабекова Хожар** — Қиёт қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг теримчиси.
59. **Куляхшиева Инобат** — Бекобод қишлоқ советидаги Маленков номли колхознинг теримчиси.
60. **Каримова Фотима** — Бекобод қишлоқ советидаги Маленков номли колхознинг теримчиси.
61. **Қурбонова Омонқул** — Қорақўйлиқ қишлоқ советидаги «Красний хлопкороб» колхозининг теримчиси.
62. **Кубаева Холмома** — Қорақўйлиқ қишлоқ советидаги 2-Сталин номли колхознинг теримчиси.
63. **Қосимова Робихон** — Пушкин қишлоқ советидаги Дзержинский номли колхознинг теримчиси.
64. **Мусаева Ҳурмат** — Пушкин қишлоқ советидаги Дзержинский номли колхознинг теримчиси.
65. **Омонтурдиева Турсун** — Бекобод қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
66. **Огменев Улбин** — Қорақўйлиқ қишлоқ советидаги «Красний хлопкороб» колхозининг теримчиси.
67. **Ўринбоев Мирза** — Қиёт қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг теримчиси.
68. **Ў[illegible]инбоева Иқбол** — Қиёт қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг теримчиси.
69. **Ҳамраева Гулбувиш** — Қорақўйлиқ қишлоқ советидаги 2-Сталин номли колхознинг теримчиси.
70. **Шербекова Ўғил** — Бекобод қишлоқ советидаги Маленков номли колхознинг теримчиси.
71. **Эрбўтаева Норҳол** — Бекобод қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.

БЎКА РАЙОНИ БЎЙИЧА

72. **Ботирова Санталат** — Киров қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
73. **Биналиева Хоним** — Бўка қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
74. **Жўлдибоева Ултук** — Оқтепа қишлоқ советидаги «Ленинизм» колхозининг теримчиси.
75. **Додажонова Санталат** — Оқтепа қишлоқ советидаги «Ленинизм» колхозининг теримчиси.
76. **Кенжаева Минитош** — Киров қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси.
77. **Мамедова Ҳолида** — Бўка қишлоқ советидаги «Сталинград» колхозининг теримчиси.
78. **Рисахова Сариноз** — Бўка қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.

ВЕРХНЕ-ВОЛИНСК РАЙОНИ БЎЙИЧА

79. **Абдуллаева Ковсар** — Верхне-волинск қишлоқ советидаги «Красний Октябрь» колхозининг теримчиси.
80. **Аитова Моҳира** — Верхне-волинск қишлоқ советидаги «Красний Октябрь» колхозининг теримчиси.
81. **Очилов Асилбек** — Верхне-волинск қишлоқ советидаги «Красний Октябрь» колхозининг теримчиси.
82. **Асирова Тарам** — Чкалов қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
83. **Аёнова Азурат** — Верхне-волинск қишлоқ советидаги М. Горький номли колхознинг теримчиси.
84. **Арсибоева Уддаш** — Сталинобод қишлоқ советидаги Энгельс номли колхознинг теримчиси.
85. **Багданова Ноила** — Верхне-волинск қишлоқ советидаги «Красний Октябрь» колхозининг теримчиси.
86. **Бобоев Орол** — Верхне-волинск қишлоқ советидаги «Красний Октябрь» колхозининг теримчиси.
87. **Васипова Хажар** — Верхне-волинск қишлоқ советидаги «Красний Октябрь» колхозининг теримчиси.
88. **Гулмуротова Урпия** — Верхне-волинск қишлоқ советидаги «Красний Октябрь» колхозининг теримчиси.
89. **Каштанова Сахаш** — Чкалов қишлоқ советидаги Карл Маркс номли колхознинг теримчиси.
90. **Қобулова Ойс[illegible]у** — Чкалов қишлоқ советидаги К. Маркс номли колхознинг теримчиси.
91. **Қўшбоқова Балбувиш** — Шўрўзак қишлоқ советидаги Жданов номли колхознинг теримчиси.
92. **Мамараҳимова Янглиш** — Верхне-волинск қишлоқ советидаги «Красний Октябрь» колхозининг теримчиси.

(ДАВОМИ БОР)

* Боши газетамизнинг 31 октябрь сонида.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

Пахта йиғим-теримида алоҳида ўрнак кўрсатган Тошкент областидаги мактабларнинг ўқувчиларини, техникумларнинг ўқувчиларини ва бошқа гражданларни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлаш тўғрисида

1956 йилги пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда актив иштирок қилганликлари учун қуйидагилар Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлансинлар:

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ БЎЙИЧА

1. **Отажонов** Отамурод — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
2. **Ашурова** Бибижамол — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
3. **Омонова** Оқсултон — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
4. **Айтенова** Раҳима — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
5. **Алибоев** Асқар — Фрунзе номидаги 17-мактабнинг ўқувчиси.
6. **Аҳмедов** Ҳолид — Фрунзе номидаги 17-мактабнинг ўқувчиси.
7. **Бердиева** Омонсултон — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
8. **Бобошева** Рисжон — М. Горький номидаги 27- мактабнинг ўқувчиси.
9. **Балиева** Гичан — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
10. **Башимова** Эна — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
11. **Бердиқулов** Карим — Фрунзе номидаги 17-мактабнинг ўқувчиси.
12. **Гичибекова** Агжа — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
13. **Данатарова** Байрам — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
14. **Занимқулова** Салима — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
15. **Қурбондурдиева** Боботурди — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
16. **Қурбондурдиев** Тўғондурди — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
17. **Қораева** Жаҳон — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
18. **Қандимова** Олдинтош — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
19. **Қандимова** Олтингўзал — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
20. **Қурбонгелдиева** Аннагузел — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
21. **Қулиева** Гулнор — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
22. **Қаршибоева** Хайри — Фрунзе номидаги 17-мактабнинг ўқувчиси.
23. **Қаршибоев** Анорқул — Фрунзе номидаги 17-мактабнинг ўқувчиси.
24. **Маърифжонова** Маъфират — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
25. **Мамадалиев** Алмат — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
26. **Маметова** Зулмара — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
27. **Мамадалиева** Раҳима — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
28. **Норматова** Аминахон — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
29. **Норқўзиева** Зеби — Фрунзе номидаги 17-мактабнинг ўқувчиси.
30. **Ражабова** Ойжон — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
31. **Салимова** Сафар — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
32. **Султонова** Ҳабиба — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
33. **Субанов** Боқи — Фрунзе номидаги 17-мактабнинг ўқувчиси.
34. **Ҳамроева** Биби — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
35. **Худойбердиев** Ибодулла — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
36. **Ҳайитбоева** Мардия — Фрунзе номидаги 17-мактабнинг ўқувчиси.
37. **Шакарбоева** Патилла — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.
38. **Шевцова** Надежда Ивановна — Фрунзе номидаги 17-мактабнинг ўқувчиси.
39. **Шехалиев** Берди — М. Горький номидаги 27-мактабнинг ўқувчиси.

БОЁВУТ РАЙОНИ БЎЙИЧА

40. **Абибуллаева** Фотима — Матросов номидаги 19-мактабнинг ўқувчиси.
41. **Авезов** Муқим — Матросов номидаги 19-мактабнинг ўқувчиси.
42. **Остонақулов** Мустафоқул — Матросов номидаги 19-мактабнинг ўқувчиси.
43. **Авлиёқулова** Турсуной — Матросов номидаги 19-мактабнинг ўқувчиси.
44. **Оқмурзаева** Суюм — 10-мактабнинг ўқувчиси.
45. **Абдураҳмонова** Ғайша — 3-мактабнинг ўқувчиси.
46. **Арбоева** Марҳамат — 1-«Боёвут» совхозида уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи.
47. **Аҳророва** Тоза — 1-«Боёвут» совхозида уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи.
48. **Алиева** Коҳиба — 1-«Боёвут» совхозида уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи.
49. **Абдуғафурова** Хайри — 1-«Боёвут» совхозида уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи.
50. **Очилова** Боғлан — 1-«Боёвут» совхозида уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи.
51. **Байрамукова** Шеринат — 9-мактабнинг ўқувчиси.
52. **Бебжаева** Атажи — Матросов номидаги 19-мактабнинг ўқувчиси.
53. **Боймуротова** Сотиболди — 20-мактабнинг ўқувчиси.
54. **Бобожонова** Назира — 10-мактабнинг ўқувчиси.
55. **Бўронова** Унсун — 1-«Боёвут» совхозида уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи.

(ДАВОМИ БОР)

СССР Ташқи Ишлар Министрлигида

СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг Германия гражданларини Совет Иттифоқидан ўз ватанига қайтариш ҳақидаги масала юзасидан шу йил 29 майдаги нотасига жавобан (бу нота бизнинг газетамизда шу йил 1- июньда эълон қилинган) Германия Федератив Республикасининг Москвадаги Элчихонаси 1956 йил 14 августда СССР Ташқи Ишлар Министрлигига нота юборган эди.

Элчихона, Совет Иттифоқи ва федератив республика Ҳукумат делегациялари ўртасида ўтган йил сентябрдаги музокараларга таяниб, немисларнинг рўйхатлари асосида аниқланган ва Германияга жўнашни хоҳлайдиган ҳамда Германия қонунларига мувофиқ Германия гражданлари бўлган ҳамма шахслар ўз ватанига қайтарилиши керак, деган фикрни баён қилади. Шу билан бирга Элчихона ҳисоблайдики, Германия гражданлигига мансуб бўлганликни гражданлик ҳақидаги герман қонунлари асосидагина ҳал этиш мумкин, чунки халқаро ҳуқуқнинг умумий принципларига биноан ҳар бир давлат гражданликка эга бўлиш ёки гражданликдан маҳрум бўлиш тўғрисидаги қоидаларни ўз қонунлари билан белгилайди деб даъво қилади.

Федератив ҳукумат, дейилади яна элчихона нотасида, бирор шахсни Германия граждани деб айтиш учун асослар борми-йўқми эканлигини ҳар сафар синчиклаб текширади, СССРда турган ва Германия граждани эканлигини даъво қиладиган шахсларни эса ГФРнинг Москвадаги Элчихонаси текширади. Шу муносабат билан нотада элчихона ўзига мурожаат қиладиган шахслар билан алоқа боғлаш, уларнинг Германия гражданлигига мансуб бўлганликларини аниқлаш билан боғлиқ бўлган саволларни улар олдига қўйиш ва тегишли анкеталар тарқатиш ҳуқуқига эгадир деб таъкидланади.

Нотанинг охирида ГФР элчихонаси, айрим ҳолларда Элчихонани қизиқтирган шахсларни қидириш қийинчиликларга дуч келиши мумкинлигига қўшилади, дейилади ва ушбу ноталар билан айрибошлаш натижасида Германия гражданларини ватанга қайтариш тезлаштирилади деб умид билдирилади.

Шу йил 30 октябрда СССР Ташқи Ишлар Министрлиги ГФР Элчихонасига қуйидаги мазмунда жавоб нотаси юборди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ташқи Ишлар Министрлиги Германия Федератив Республикаси Элчихонасига бўлган эҳтиромини изҳор қилади ва Элчихонанинг шу йил 14 августдаги 514-00/904 рақамли нотасига асосан қуйидагиларни маълум қилиш шарафига муяссардир.

Элчихонанинг нотасида Совет Иттифоқида яшаб турган шахсларнинг қайси давлат граждани эканликларини аниқлаш ҳақидаги масалага тўхталиб ўтилганлиги муносабати билан бу шахсларнинг СССРдан Ғарбий Германияга жўнаши тўғрисида Элчихона улар билан гаплашмоқда ва Элчихона уларни ўз анкеталари билан таъминламоқда, Министрлик Элчихонанинг бу хилдаги иши совет гражданларига нисбатан жорий қилинмаслиги кераклигига Элчихонанинг эътиборини яна бир марта жалб этишни зарур деб ҳисоблайди. Айрим шахсларнинг совет гражданлари эканликлари масаласида Элчихона учун бирор нарса равшан бўлмай қолган тақдирда, Элчихона бу ҳақда СССР Ташқи Ишлар Министрлигига мурожаат қилиши мумкин. Бу ҳолда, шуни назарда тутиш керакки, бундай шахсларнинг қайси давлат гражданлари эканликлари ҳақидаги масала совет органлари томонидан совет қонунлари асосида ҳал қилинади. Совет гражданларининг чет элга жўнаши билан боғлиқ бўлган ҳамма масалалар, худди шунингдек совет гражданлигидан чиқиш тўғрисидаги масалалар, министрликнинг шу йил 29 майдаги нотасида кўрсатиб ўтилганидек, СССРдаги мавжуд бўлган қонунларга кўра манфаатдор бўлган шахсларнинг ўзлари мурожаат қилишлари асосида фақат тегишли совет органлари томонидан ҳал қилинади. Совет қонунларида икки томоннинг граждани бўлиш ҳуқуқи кўзда тутилмаганлигидан, совет граждани бўлган шахснинг бошқа мамлакатнинг граждани деб эълон қилиниши Совет Иттифоқи қонунларига мос келмайди.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш зарурки, Элчихонанинг нотасида СССР ва ГФР Ҳукумат делегациялари ўртасида 1955 йил сентябрда бўлган Москва музокараларига таяниш асоссиздир, чунки бу музокараларда совет граждани бўлган шахслар ҳақида гап бўлган эмас ва бўлиши ҳам мумкин эмас эди.

СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Ғарбий Германияга жўнашларини расмийлаштиришни хоҳлайдиган герман гражданларига нисбатан ГФР Элчихонасининг консуллик вазифаларини бажариш ҳуқуқларини тўла қувватлайди ва зарур ёрдамни беради. Шу билан бир қаторда Министрлик Германия Демократик Республикасига жўнашга хоҳиш билдирадиган ва бу ҳақда ГДР Элчихонасига мурожаат қиладиган герман гражданларига нисбатан ГДР Элчихонасига зарур ёрдамни беради. ГДРнинг Москвадаги Элчихонаси 1955 йилнинг ўзидагина ГДРга ва ГФРга 500 дан ортиқ герман гражданларини жўнатганлигини таъкидламасдан ўтиб бўлмайди, СССР Олий Совети Президиумининг 1955 йил 28 сентябрдаги фармонига мувофиқ, ўз ватанига қайтарилган шахслар бу ҳисобга кирмайди.

СССР Ташқи Ишлар Министрлиги ихтиёридаги маълумотларга қараганда, Федератив Республика Элчихонаси совет гражданлари бўлган, ам[illegible] ўтган уруш даврида немис [illegible]лари оккупация қилга[illegible] терри[illegible]да турган ва ўша вақтда ги[illegible] маъмурлар томонидан герман[illegible]лари деб эълон қилинган [illegible]рни Ғарбий Германияга «[illegible]триация қилиш» ҳақида музокаралар олиб бораётганлиги сингари ҳоллар юз бермоқда. Шу муносабат билан Министрлик эслатиб ўтишни хоҳлар эдики, Совет ҳукумати вақтинча оккупация қилинган территорияларда яшаган немис миллатидан бўлмиш шахсларни герман гражданлари деб ҳисоблаш ҳақида гитлерчи маъмурларнинг қарорларини таниган эмас ва танимайди ҳам.

Министрлик, юқорида баён қилинганларни Элчихона эътиборга олади, деб умид билдиради.

Москва шаҳри, 1956 йил, 30 октябрь».

Тошкент область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетида

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг бюроси пахта териш ҳамда каноп-жут тайёрлаш юзасидан районлар, колхоз ва МТСлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг якунини кўриб чиқиб **қарор қилдилар:**

1. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бўка районида** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Шайхов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Қодиров**) қолдирилсин. Бу район социалистик мусобақада юқори кўрсаткичларга эришган, 26 октябрдан 1 ноябргача 5,36 процент миқдорида пахта тайёрлаган, олган мажбуриятини 86 процент бажарган, топширилган пахтанинг сифати яхши бўлган.

Область ижроия комитети ва область партия комитети **Октябрь, Ўртасарой, Юқори Чирчиқ** ва **Сирдарё** районларидаги колхозларнинг октябрь ойининг олтинчи беш кунлигида яхши ишлаганликларини қайд қилдилар.

2. Область ижроия комитети ва область партия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бўка районидаги 1-МТСга** (директори ўртоқ **Живодеров,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Есбўтаев,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Фомин**) берилсин. Бу МТС бўйича машинада пахта теришда яхши кўрсаткичларга эришилган, беш кун ичида планга нисбатан 3,6 процент миқдорида пахта тайёрланган, терилган пахтанинг сифати яхши бўлган. Кўчма Қизил байроқ Ўртасарой районидаги 2-МТСдан олиб берилсин.

3. Область ижроия комитети ва область партия комитетининг кўчма Қизил байроғи қуйидагиларга берилсин:

а) **Юқори Чирчиқ районидаги 2-МТСга** (директори ўртоқ **Маргунов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Тўрабеков,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Де**). Бу МТС мусобақада яхши натижаларга эришган, МТС зонасидаги колхозлар бўйича 6 кун ичида 5,8 процент миқдорида каноп ва жут пояси тайёрланган, каноп ва жут пояси тайёрлаш юзасидан олинган мажбурият 163,2 процент бажарилган, маҳсулотнинг сифати яхши бўлган. Кўчма Қизил байроқ Қуйи Чирчиқ районидаги 1-МТСдан олиб берилсин.

б) **Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозига** (колхоз раиси ўртоқ **Хван,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Ким Сан Фир**). Бу колхоз социалистик мусобақада юқори кўрсаткичларга эришиб, ўтган 6 кун ичида 16,2 процент миқдорида каноп ва жут пояси тайёрлаган, каноп ва жут пояси тайёрлаш юзасидан олган мажбуриятини 287,6 процент бажарган, маҳсулотнинг сифати яхши бўлган. Кўчма Қизил байроқ Қуйи Чирчиқ районидаги «Қизил Шарқ» колхозидан олиб берилсин.

Область ижроия комитети ва область партия комитетининг бюроси луб экинларини йиғиб-териб олишда октябрь ойининг олтинчи беш кунлигида **Юқори Чирчиқ** районидаги **«Правда», «Ленинский путь»,** ва **Қуйи Чирчиқ** районидаги **Ворошилов номли, Крупская номли, «III интернационал»** ҳамда **«Қизил Шарқ»** колхозларининг яхши ишлаганликларини қайд қилдилар.

Мирзачўлни бутунлай бўйсундирамиз!

Мирзачўлнинг жилови қўлимизда

Мирзачўл... Поёнсиз бу воҳани забт қилиш, халқ учун манфаат келтирувчи ерларга айлантириш учун бошланган дастлабки ишларга 80 йил бўлди. Шу давр ичида жуда кўп олимлар Мирзачўл ерларининг бу бошидан кириб, у бошидан чиқдилар. Унинг тупроғини текшириб кўрдилар, сувнинг равон келиш йўлларини ахтардилар, темир йўл изларини қуришни мўлжаллаб кўрдилар. Шу йўлда жуда катта уринишлар қилинган бўлса ҳам мўлжалдаги натижага эришa олинмади, Улуғ Октябрь социалистик революциясидан илгари қилинган ишлар натижаси яхши бўлиб чиқмади. Кичик каналлар қазилиб сув келтирилган бўлса ҳам бу сув халқ манфаати учун эмас, бойлар, амалдорлар манфаати учун сарфланди.

1918 йил май ойида улуғ Ленин имзо чеккан Декрет Мирзачўлни ўзлаштириш перспективасини кўрсатиб берди. Ёш совет давлати ўша вақтда Мирзачўлни унумдор воҳага айлантириш учун жуда катта пул ва материал-маблағ ажратди. Владимир Ильич Ленин Мирзачўлнинг келажакда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари олинадиган асосий базалардан бири бўлишини кўзда тутган эди. Улуғ доҳийнинг кўрсатмаси йиллар ўтиши билан муваффақиятли амалга оширила борди.

Мирзачўл районидаги Октябрь қишлоқ советининг раиси, Мирзачўлга 1906 йилда келган Н. Г. Ткаченко, бу ерлар ҳақиқатан ҳам саҳий ерлар экан, биз сув келтирдик, йил сайин ҳосилимиз ошди, дастлабки пайтда Мирзачўл кўзимизга хунук кўринган бўлса, ҳозир у худди туғилиб ўсган жойимиздек бизга азиз бўлиб қолди, дейди.

Мирзачўлни дастлабки ўзлаштиришда қатнашган кишилар ҳозир нуроний мўйсафид бўлиб қолибдилар. Қуруқ саҳронинг оғир-енгилини бошидан кечирган, бу ерда даҳшатли касал—безгакни бардош ва матонат билан енгиб иш олиб борган жуда кўп олимлар ҳозирги пайтда ҳам ана шу олижаноб ишларини зўр муҳаббат билан давом эттириб, Мирзачўлни кенг кўламда ўзлаштираётган ёшларимизга—азамат совет кишиларига ўз билимлари, тажрибалари билан ёрдам бермоқдалар. Профессор Булаевский шу кунларда ҳам Мирзачўлга тез-тез бориб туради. У бу ерга 1920 йилда келган ва жуда катта қидириш ишлари натижасида Мирзачўл ерларини беш бармоғидек билиб олган чарчамас ва матонатли олим. Профессор Булаевский Мирзачўлни ўзлаштириш учун келган ёшларга ҳамма вақт, чўл қийинчиликларидан чўчимангиз, уни бардош билан таслим этингиз, бугунги чўл эртага боғу-бўстонга, пахтазорларга айланиб, сизни минг-минг қувонтиради, деб насиҳат қилади.

Мирзачўлга совет даврида биринчи бўлиб келган Колпакова, Курбатов, Шевляков, Булаевский, Тўйчибоев, Русь, Бозорбоев сингари кекса олимлар, пахтакорлар бутун ҳам чўлни забт қилиш учун ҳар қандай ишни қилишга тайёр эканликларини айтадилар.

Мирзачўлни кенг кўламда ўзлаштириш асосан 1939-1940 йилларда бошланди. Ўша вақтда республикамизнинг қарийб барча областларидан кишилар кўчиб келди. Фарғона водисидан, Самарқанд воҳасидан, узоқ Хоразмдан, Қашқадарё ва Сурхондарёдан келган азамат кишилар ўзлари билан бу ерга гуллар, мевали дарахтлар уруғини ҳам олиб келдилар. Улар Мирзачўлни Фарғона водиси сингари гўзал воҳага айлантирамиз, бу ерлар пахта кони бўлади, деган аҳдни дилларига жо қилиб олган эдилар.

Гулистон районидаги (илгари бу район ҳам Мирзачўл деб аталган) Молотов номли колхоз раиси Соибжон Назаров ҳикоя қилади:

— 1941 йилда Мирзачўлга кўчиб келдик, қаердан денг, Намангандан, боғу-бўстонларга бурканган ўлкадан. Биз кўчиб келдик-у, бийдан далани кўрдик. Қаёққа қарасак, кўз илғамас чўл. Ҳозирги қишлоғимиз ўрни нима деб аталаркан, деб сўрасак, Қўйботган деб жавоб беришди. Ҳақиқатан ҳам сал вақт ўтмай, бу ерларнинг исми жисмига мос эканлигини кўрдик. Ҳаммаёқ батқоқ, қамишзор тўқай эди.

Бу хунук манзара бизни чўчитмади. Аҳдимиз қатъий эди. Ҳаммамиз бир бўлиб ишга киришдик, партия ва ҳукуматимиз бизга доим ғамхўрлик қилиб турди. Ўша вақтда 170 гектар ерда пахта ўстириб, 8-9 центнердан ҳосил олган бўлсак, ҳозир пахта майдонимиз 1235 гектарга, гектаридан олаётган ҳосилимиз 30-35 центнерга етди. Ўша, Қўйботган массиви ўрнида, Наманган қишлоқларидан қолишмайдиган қишлоқ барпо қилдик...

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Пахта етиштиришни кўпайтириш учун Ўзбекистон ССР ва Қозоғистон ССРдаги Мирзачўлнинг қўриқ ерларини суғориш ва ўзлаштириш тўғрисида» деб чиқарган қарорларида 1956-1962 йиллар давомида 300 минг гектар қўриқ ерни суғориш ва ўзлаштириш—ўзбек ва қозоқ халқларининг пахтачиликни ривожлантиришдаги энг муҳим вазифаси эканлигини кўрсатиб ўтдилар. Биз бу галги навбатда (Мирзачўлни иккинчи навбат ўзлаштириши ҳам бўлади) 1962 йилга қадар 200 минг гектар ерни экинзорга—асосан пахтазорга айлантиришимиз керак.

Яқинда Мирзачўлни ўзлаштиришда иштирок этган кекса мирзачўлликлар билан ҳозирги пайтда чўлни бутунлай бўйсундириш учун кураша ётган ёш мирзачўлликлар учрашди. Мирзачўл районининг марказидаги пионерлар уйига эрталабдан бошлаб машиналар тўхтовсиз келиб турди. Бу ерга тошкентлик олимлар, мирзачўллик кексалар, бўлажак шаҳар—Ленин шаҳрига фундамент қўяётган азаматлар келмоқда эдилар. Пионерлар уйининг атрофи машиналар билан тўлиб кетди. Мирзачўл кенг воҳа эмасми, унинг бир томонидаги районда ишлаётган мўйсафид билан иккинчи бир томонидаги районда яшаётган мўйсафид учрашиб кўзойнак орқали бир-бирини танир, асоларини қўлтиқларига қистириб, бир-бирлари билан самимий кўришар, ўтган воқиаларни эслашиб суҳбатлашарди. Профессор Булаевский дастлаб бу ерга келганда ҳозирги уйларнинг фундаментлари қўйилаётган эди-а. Буни янги шаҳар фундаментини қўяётган фарғоналик Рўзимат Турдиев, самарқандлик Н. Т. Сидоров билмайди-да.

Йиғилиш кекса мирзачўлликлар билан ёш мирзачўлликларнинг тантанали учрашувига айланиб кетди.

Йиғилишни «Главголодностепстрой»нинг бошлиғи, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ С. К. Зиёдуллаев очади. У Мирзачўлни ўзлаштириш юзасидан партия ва ҳукумат қўйган вазифалар тўғрисида гапиради.

— Ўзбекистон ССР территориясидаги Мирзачўлда ҳозиргача 200 минг гектарга яқин ер суғорилди ва ўзлаштирилди,—дейди докладчи. Бу ерларда 100 дан ортиқ колхоз, 12 МТС, 8 район бор. Мирзачўлдаги районларнинг пахтакорлари ҳосилни йил сайин оширмоқдалар.

Бизнинг асосий вазифамиз,—дейди сўзида давом этиб докладчи,—яқин йиллар ичида яна 200 минг гектар ерни суғориш ва ўзлаштиришдан иборатдир. Бу ерларнинг 180 минг гектари совхозлар кучи билан, 20 минг гектари колхозлар кучи билан ўзлаштирилади. Ана шу ерларда 23 совхоз ташкил этилади. Ҳозирги пайтда Киров номли магистраль каналини кенгайтириш соҳасидаги ишлар олиб борилаётир. Бу канал шу пайтгача секундига 200 кубометр сув ўтказиб келган бўлса, эндиликда бир секундда 400 кубометр сув ўтказадиган бўлади. Марказий Мирзачўл канали қуриб битказилгач, ўзлаштирилиши мўлжалланган ерлар сув билан мўл-кўл таъминланади.

Партия ва ҳукуматимизнинг қарорига биноан ҳаммаси бўлиб 332 километр узунликда каналлар қазилади, 400 километрлик магистраль йўллар қурилади. Янги Мирзачўл районларида 1500 километр узунликда телефон-телеграф симлари тортилади. Бу воҳа бутунлай электрлаштирилади ва радиолаштирилади. Шу мақсадда Гулистон районидаги «Красная Заря» колхози яқинида 40 минг киловатт кучга эга бўлган гидроэлектростанция қурилмоқда. Мирзачўлликларни ичимлик сув билан таъминлаш учун 70 та артезиан қудуқлари қазиш бошлаб юборилди. Мирзачўл ерларида 23 та пахтакор совхезидан ташқари 2 та боғдорчилик совхози ҳам барпо этилади.

Доклад юзасидан 15 киши сўзга чиқди. Мирзачўл район партия комитетининг секретари ўртоқ Қ. Укубоев район колхозлари янги ерларни суғориш ва ўзлаштириш учун йил сайин катта ишлар қилаётганликлари ҳақида сўзлади.

Музокараларда Киров номли каналнинг бошлиғи Шишков, 4-«Боёвут» совхозининг директори У. Юсупов, «Золотая орда»даги шўрга қарши кураш станцияси директорининг ўринбосари Рафиқов, биринчи СМУнинг экскаваторчиси Шевченко ўртоқлар ҳам қатнашиб, ўзларининг Мирзачўлни ўзлаштириш соҳасидаги фойдали маслаҳатлари билан ўртоқлашдилар.

Биз қуйида музокарага чиқиб сўзлаган айрим ўртоқларнинг нутқини қисқартириб босаётирмиз.

Суратда: Мажлис залида. Чапда Гулистон районидаги Молотов номли колхоз раиси ўртоқ **С. Назаров** нутқ сўзламоқда.

Астойдил меҳнат қилиб, чўлни гулистонга айлантирмоқдамиз

— Биз, — деди Гулистон районидаги Молотов номли колхоз раиси С. Назаров Мирзачўлга 1941 йилда кўчиб келдик. Орадан сал ўтмай улуғ Ватан уруши бошланиб кетди. Ёшларимизнинг кўпчилиги Ватанни мудофаа қилиш учун ҳарбий хизматга чақирилди, бунинг устига ўша вақтда қишлоқ хўжалик техникаси етишмас, Мирзачўлда эндигина ташкил этилган колхозимиз ерлари батқоқ, қамишзорлардан иборат эди.

Колхозчиларимиз ҳосилни оширишда жуда кўп қийинчиликларга дуч келарди. Ер қазиш машиналари тўғрисида хаёл қилар эдик, холос. Суғориш тармоқлари ва зовурлар асосан қўл кучи билан қазиларди.

Биз бу қийинчиликлар олдида таслим бўлмадик, чўчимадик. Ҳар бир қарич ерни зўр меҳнат туфайли қўлга киритардик. Бизнинг колхоз ўша вақтда 170 гектар ерда пахта ўстирар, ҳар гектар ердан 8-10 центнердан ҳосил оларди.

Йиллар ўтиши билан экин майдонимизни кенгайтира бордик, ҳосил ҳам оширилди. Ана шундай қийинчилик ғов бўлиб турган кунларда биз мирзачўллик пахтакорларга партия ва ҳукуматимиз оталарча меҳрибонлик кўрсатиб турди. Қишлоқ хўжалик техникаси кўпая борди, материал жиҳатидан катта ёрдам олдик. Давлатимиз берган катта ёрдам туфайли колхозчиларнинг фидокорона меҳнати натижасида қисқа фурсатда колхозимиз ўз экономикасини мустаҳкамлаб олди.

Ҳозирги пайтда бизнинг колхозимиз фақат Гулистон районида эмас, балки республикамизда илғор ва юқори ҳосилли колхозлардан бирига айланди. Пахта майдонининг ўзи 1235 гектарга етказилди.

Биз Мирзачўл ерларидан 2 минг гектардан ортиқ ерни экинзорларга айлантирдик. Ҳозир колхозимизда пахтадан бошқа бедачилик, шоликорлик, боғдорчилик ҳам ривожлантирилаётир.

Ҳар гектар ердан 35-40 центнердан пахта ҳосили топшираётган бригадаларимиз, 45-50 центнердан ҳосил олаётган звеноларимиз бор.

Қадимда ўз оти билан Қўйботган массиви деб аталган бизнинг ерларимиз эндиликда чинакамига «оқ олтин» конига айланиб қолди.

Дастлабки вақтда ертўлаларда, бостирмаларда яшаган бўлсак ҳозир колхозчиларимиз кўп хонали ва ёруғ уйларда фаровон ҳаёт кечирмоқдалар. Қишлоғимиз тўла электрлаштирилган ва радиолаштирилган.

Бу йил 1235 гектар ернинг ҳар гектаридан 32,5 центнердан пахта бериш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилганмиз. Бу мажбуриятимизни бизга бахт келтирган Улуғ Октябрь революциясининг 39 йиллиги кунигача бажарамиз. Шу билан бирга бошқа соҳалардан ҳам катта даромад олиб, колхозимизнинг республикамиздаги қудратли колхозлар қаторидан жой олишига эришамиз. Бу йил биз 19 миллион сўм даромад қилишни мўлжаллаяпмиз. Шу кунгача кассамизга пахтанинг ўзидан 13 миллион сўмга яқин даромад кирибди!

Бизнинг колхозимиз ҳозирги кўчиб келаётган янги мирзачўлликларга намуна қилиб кўрсатса арзигундек хўжаликка айланди. Биз, кекса мирзачўлликлар чўлларни ўзлаштиришга дадил қадам ташлаётган азаматларга: табиий шароитлардан чўчимангиз, астойдил меҳнат қилингиз, Мирзачўлнинг келажаги порлоқ, деб ишонч билан айтамиз!

Менинг таклифларим

Тошкент қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва ирригациялаш инженерлари институтининг доценти ўртоқ Т. А. Колпакова сўзини йиғилиш қатнашчилари зўр мамнуният билан тингладилар:

— Мирзачўлни тўла суғориш ва ўзлаштириш учун кескин ҳужум бошланаётган ҳозирги кунларда бир қанча зарур масалаларни ҳал қилиш талаб этилади, — деди у. — Бундай масалалар жуда кўп. Мен ана шундай масалаларнинг бирқанчаси тўғрисида гапириб ўтмоқчиман. Биринчидан, уй-жой қурилиши масаласини ҳал қилиш керак. Менингча Мирзачўл ерларида кўп қаватли бинолар қуриш мақсадга мувофиқ эмас. Чунки бу ерларда ер ости суви бирмунча яқин туради. Бир қаватли, чиройли ва чидамли бинолар қуриш, бунда фундаментнинг яхши бўлишига эришиш зарур. Ана шундай қурилиш узоқ вақтга чидайди.

Поселка, шаҳарча қуриб қўйишнинг ўзи билан иш битмайди. Бу биноларни шўр тупроқдан сақлаш чораларини кўриш ҳам керак. Ҳозиргача биз экин ерларининг шўрланишига қарши курашиб келдик. Бинолар, шаҳарчалар қуриладиган жойларни ҳам шўрланишдан сақлаш учун курашиш ҳозирги кундаги энг муҳим масаладир. Шу мақсадда мен қурилиш бошланишидан олдин ўша жойни жуда яхши кўриб чиқиш, ер ости суви қанчалик юза ва чуқур турганлигини аниқлаб олиш зарур, деб ҳисоблайман. Шунингдек, уйлар атрофи ва бир қанча бинолар ёнидан зовур олиб, бу зовурларни бирлаштириш йўли билан зах сувларни кўчириш мумкин бўлади.

Қишлоқ ва шаҳарларни ичимли сув билан таъминлаш ҳам муҳим бўлиб қолди. Ҳозиргача канал ва ариқлардан сув ичиб келинарди. Эндиликда артезиан қудуқлари қазиш, водопровод линиялари ўтказиш учун бизда барча имкониятлар бор.

Суғориш каналларидаги сувдан тежамли фойдаланиш масаласи ҳозирги кундаги энг муҳим масалалардан биридир. Менингча каналларнинг ниҳоятда кенг бўлиши ҳозирги пайтда мақсадга мувофиқ бўлмай қолди. Агар шундай қилинганда сув атрофга сизиб, ер ости сувини юқорига кўтариб юборади. Каналларни мумкин қадар тор қилиб қуриш билан бирга, унинг чуқур бўлишига эришиш катта фойда келтиради. Каналлар четини ва тагини цементлаш вақти етиб келмадимикан?!

Мен Мирзачўл йўллари тўғрисида ҳам гапириб ўтмоқчиман. Ҳозирги кенг кўламда бошланиб кетган ишларни шараф билан бажариш учун кенг, текис йўллар қурилиши муваффақиятимизнинг гарови бўла олади. Афсуски проектлаш-техника документлари ўз вақтида ва пухта тайёрланмаётганлиги натижасида Мирзачўлда йўл қурилиши бугунги талабга мутлақо жавоб бермайди. Иш бирданига бутун трасса бўйлаб бошланди, натижада техника ва одам кучи етишмай қолиб, иш сифатсиз бажарилади, узоққа чўзилади. Менингча, йўл қурилишида ишни участкаларга бўлиб ўтказиш даркор. Шунингдек, кўчаларга қалин қилиб шағал тўкиш йўли билан янги қурилаётган йўлларда транспортнинг бетўхтов қатнаб туришини таъминлай оламиз, натижада йўл қурилиши ишлари сўръати ҳам бирмунча тезлашади.

Мирзачўллик ажойиб олим

— Мирзачўлда ажойиб олим бўлган эди, — дейди бу ерга 1906 йилда келган Октябрь қишлоқ советининг раиси Николай Тихонович Ткаченко, — у Бушуев эди. Бушуев тўғрисида жуда кўп гапларни айтиш мумкин, у чин совет кишиси эди. Шу билан бирга Бушуев халқ ҳурматига сазовор бўлган. У Мирзачўлда қорамолнинг янги наслини топган, шу билан бирга агроном-селекционер, Мирзачўлда пахта ўстиришни амалга оширган олимлардан бири эди.

Илгариги Спаск поселкаси, ҳозирги «Октябрь» колхозининг аъзолари ўша вақтда Бушуевнинг ўзи шахсан уйма-уй юриб одамларга сут, қатиқ улашганлигини ҳали-ҳали ҳикоя қиладилар. Аммо ўртоқ Бушуевнинг хизмати фақат бу билан чегараланмайди. У бизга шунинг учун ҳам қимматлики, деҳқонларга ердан қандай фойдаланиш, ер маданиятини яхшилашни тинмай уқтириб келди.

Олим Бушуев намунали хўжалик ташкил қилган эди. Унинг тажриба участкасида алмашлаб экишга, сувдан тежаб-тергаб фойдаланишга алоҳида эътибор бериларди. Бушуев деҳқонлар билан сўзлашганда агротехника қоидасига тўла амал қилиш муҳим эканлигини таъкидларди. Бушуев мўл ҳосил учун кураш тўғрисида сўзлар экан, бунга алмашлаб экишни тўла жорий қилмай туриб эришиб бўлмайди, дерди.

Мирзачўлда яшаш, деҳқончилик билан шуғулланиш бу гапларнинг ҳаққоний эканлигини тасдиқлади. Мен бу тўғрида қуйидаги мисолни келтирмоқчиман. Бир вақтлари ҳозирги колхозимиз иккита колхоз эди. «Октябрь» колхозида алмашлаб экишга қатъий амал қилинарди, агротехника қоидалари тўла бажариларди. Шунинг учун ҳам ҳосил йил сайин ошиб борарди. Бизга қўшни бўлган колхозда эса ҳосил жуда паст, ҳар гектар ердан атиги 7-8 центнердан пахта йиғиб олинарди.

Бу колхозлар бирлашди. «Октябрь» колхозининг тажрибаси янги қўшилган колхоз ерларида ҳам амалга оширилди, коллектор ва зовурлар, суғориш тармоқлари тартибга келтирилди. Натижада ана шу ерлардан ҳам 29 центнерданга етказиб ҳосил олиш мумкин бўлиб қолди.

Бушуев маслаҳатларига ҳозир, Мирзачўлни бутун борлиги билан ўзлаштиришга киришган ёшлар ҳам амал қилиши керак. Чунки минг-минг гектарлаб ерлар шулар ихтиёрида бўлади. Мен айтаманки, ҳар бир янги хўжалик порлоқ келажак учун энди қадам ташлаётган экан, унинг даласида алмашлаб экиш тўла жорий қилинсин, сувдан жуда тежаб-тергаб фойдалансин. Ана шунда ҳосил ҳам кўп бўлади, ер ости суви ҳам юзага чиқмайди. Ахир бизлар ва сизлар Мирзачўлни ўзлаштиришга астойдил бел боғлаганмиз-ку, у бизнинг севикли, унумдор ерларимиз бўлиб қолиши керак!

Совет кишиларининг иродаси енгилмасдир

— Мен бугун сизларга сўзлаб бермоқчи бўлган воқиа Мирзачўлнинг қадимий тарихига мансуб, — деди Мирзачўл ерларига биринчилардан бўлиб келган ва бу воҳани жуда яхши биладиган Владимир Федорович Булаевский. — Бу, Мирзачўл достонидан кичик бир саҳифа. Ана шу воқиалар ҳозирги пайтда бутунлай унутилиб кетди. Менингча унутиб юборилмаслиги, ваҳоланки эринмай ўрганиб чиқилиши керак эди. Дастлабки ўзлаштириш давридаги айрим тажрибалар эҳтимол фойда бериб ҳам қолар.

Ҳозирги пайтда бирор киши: «Мирзачўлни ўзлаштиришни тўхтатиб қўйсакмикан», деб ўйламайди. Ваҳоланки шундай деювчи кишилар ҳам бўлган эди. Тарихга назар солайлик:

Биринчи жаҳон уруши туфайли юзага келган қийинчиликлар Ўрта Осиё республикаларига, шунингдек Мирзачўлгача етиб келди. Ишга яроқли эркакларнинг ҳаммаси ҳарбий хизматга чақирилди. Ирригация қурилишлари ярим йўлда битмай қолиб кетди.

Ўша вақтдаги ожизлик туфайли: «Энди Мирзачўлни ўзлаштирмай қўяқолайлик, қўлимиздан келмайдиганга ўхшайди» дейилган эди. Чунки безгакдан ўлиш айрим қишлоқларда, масалан, Николск қишлоғида туғилишга нисбатан тўрт марта кўп эди.

Аммо партия, ҳукуматимиз, халқ: «Мирзачўлни ўзлаштиришни тўхтатмаймиз, уни бор кучимиз билан халқ манфаатига бўйсундирамиз», деди.

1920 йилнинг ёз ойлари эди. Москвадан Мирзачўл воҳасига мутахассислар группаси келди. Шу группа ичида мен ҳам бор эдим.

Ўша вақтда, 1920 йилда Мирзачўл қандай эди денг: поезд Сирдарё станциясига келиб тўхтади, бизни ҳеч ким кутиб олмади, поездни жўнатишга ҳеч ким сигнал ҳам бермади.

Группамиз ҳозирги «Малик» совхози ерларидан ўтиши керак эди. Биз қамишзорлар, тўқойлар оралаб борар эканмиз, ҳар қадамда олдимиздан ёввойи чўчқа ва ёввойи қушлар чиқиб турар, икки қўлимиз чивин қўришдан тинмас эди. Биз шу зайилда Мирзачўл ерларида жуда кўп йўл босиб ўтдик.

Балчиқларни қуритиш, безгак чивинларини йўқотиш ишлари роса уч йилга чўзилди. Бу орада кўп қийинчиликлар бўлди, ана шу қийинчиликлар бардош билан енгилди. Безгак билан оғриш анча камайди, энг муҳими бу касалнинг тарқаш хавфи тугатилди. Шундан кейин ўзлаштириш ишлари бошланиб кетди. Орадан кўп ўтмай революцияга қадар ўзлаштирилган ерларга нисбатан анча кўп ер ишга солинди. Мирзачўлга ҳужум бошлаш қизғин давом этиб кетди.

Биз бу муваффақиятга қандай эришдик. Дастлаб шуни айтиш кераки, биз ўз олдимизга муҳим вазифа қўйиб, унинг сўзсиз бажарилишига эришдик. Бундай вазифалар учта эди. Биринчидан, қатъий система ўрнатиш, иккинчидан, сувдан фойдаланишни қаттиқ контроль қилиш зарур эди. Бу энг муҳим масалалардан бири эди. Чунки Мирзачўлни ўзлаштириш учун дастлаб келганлар маҳаллий ўғит етишмаганлиги туфайли янги ерларда сувдан кўп фойдаланиш йўли билан ҳосилни ошириш мумкин, деб ўйлар эдилар. Натижада сувдан ваҳшийларча нотўғри фойдаланилар, бунинг оқибатида ернинг балчиқланиб қолишига сабаб бўлинарди. Сувдан фойдаланиш қатъий қилиб қўйилди.

Учинчи масала, безгак касали билан узил-кесил курашиш эди. Ёш Совет ҳукумати Мирзачўлда безгак касалини йўқотиш, бу касал билан оғрувчиларни даволашда катта ғамхўрлик қилди. Врачлар ва бошқа медицина ходимлари бу соҳада жуда катта хизмат кўрсатдилар.

Ўша вақтдаги табиий қийинчиликларни енгишда кишиларимизда бўлган мустаҳкам ирода, ватанпарварлик ҳиссининг ғоят юксаклиги жуда катта ёрдам берди.

Мирзачўлни ўзлаштиришни ҳозирда ҳам давом эттирмоқдамиз. Лекин бу пайтдаги қийинчиликлар дастлабки даврда бўлган қийинчиликларга сира ҳам ўхшамайди. У вақтда ҳамма иш фақат қўл кучи билан бажарилган бўлса, эндиликда асосий ишларни зўр техника туфайли амалга оширмоқдамиз. Ҳозирги ёшларимиз, Мирзачўлга кўчиб келаётган барча ватанпарварлар зўр фидокорлик билан меҳнат қилсалар, партия ва ҳукумат қўйган вазифани шараф билан бажариш учун курашсалар албатта ғалаба қозонадилар. Иродамиз енгилмасдир.

Суратда: Йиғилиш қатнашчиларидан бир группаси (чапдан ўнгга) **С. К. Зиёдуллаев** — «Голодностепстрой»нинг бошлиғи, **С. Тожибоев, С. Назаров, М. Тўйчибоев, С. Эшонхонов, В. Ф. Ройх, С. М. Курбатов, Т. Колпакова, Н. Т. Ткаченко** — Мирзачўлни ўзлаштиришда кўп йиллардан бери ишлаб келаётган ўртоқлар.

А. Палехов фотолари.

Чўлларда янги боғлар яратамиз

— Фарғона водиси республикамиздагина эмас, бутун мамлакатда гўзал води деб тилга олинади, — деди, — Шредер номли институтнинг Мирзачўлдаги таянч пунктининг мудири ўртоқ Эшонхонов, — Мирзачўл ҳамон Мирзачўл деб аталади. Ваҳоланки, бу ном аллақачонлар эскириб кетган.

Мана, сизларнинг кўз олдингизда, шу Мирзачўл ерларида ўстирилган мевалардан нишона қўйилибди. Бу ерда қовун ҳам, тарвуз, узум, анор, нок ҳам бор. Ҳозир Мирзачўлда Фарғона водисидаги сингари ширин-шакар мевали боғлар, узумзорлар, анорзор, анжирзорлар бор.

Лекин, эришилган бу ютуқ бизни қаноатлантирмайди. Бизнинг таянч пунктимизда ўтказилган тажрибалар шуни кўрсатадики, Мирзачўлнинг қайси бурчагини боғ қилмоқчи бўлсангиз, дадил кўчат ўтказаверинг! У уч-тўрт йилда мева беради.

Таянч пункти 1947 йилда ташкил қилинди. Олиб борилган тажриба ишларида аниқланишича, ҳозир Мирзачўл ерларига 20 хилдан ортиқ мевали дарахтлар кўчати ўтказса бўлади.

Яқинда биз Мирзачўл районидаги «Чорвадор» колхозида янгидан боғ қилишга ёрдам бердик. Бу колхоз ерлари қадимда чўл чеккаси, деб аталган экан. Бу ерда сув етишмайди. Шунга қарамай, боғдаги ёш дарахтлар жуда яхши ўсмоқда.

Бу — Мирзачўл ерларида боғ қилиш мумкин эканлигини яна бир марта исботлайди. Янгидан тузиладиган колхоз ва совхозлар даставвал ўз қишлоқларида боғлар бунёдга келтириш тўғрисида ўйлашлари керак, чунки халқимиз, боғ бўлган ер кўзга чиройли кўринади, дейди. Шу билан бирга, катта каналлар ва доимий суғориш тармоқлари бўйича асосан мевали дарахтлар кўчати ўтказиш мақсадга мувофиқдир.

Яқин йилларда ҳозирги Мирзачўл Фарғона водиси сингари гўзал воҳага айланишига ишончимиз катта!

МИСРДАН ҚЎЛИНГНИ ТОРТ!

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгашида

НЬЮ-ЙОРК, 31 октябрь. (ТАСС). Хавфсизлик Кенгашининг кечаги мажлисида «Исроилнинг Мисрга қарши уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатиш тадбирлари» ҳақидаги масала муҳокама қилинганлиги хабар бериб ўтилган эди.

АҚШ, Югославия ва Эрон вакиллари сўзга чиқиб, Хавфсизлик Кенгаши ошигич чоралар кўрсин деб айтганларидан кейин СССР вакили А. А. Соболев сўзга чиқиб бундай деди:

Мавжуд маълумотлар Исроил Мисрга қарши агрессия бошлаб юборганлигини кўрсатади. Исроил катта қўшинлар билан Синай ярим ороли районида ҳужум қилиб, Миср территориясининг анча ичкарисига кириб кетди. Ҳозирги вақтда жанглар бўлмоқда.

Шундай қилиб, Хавфсизлик Кенгаши Яқин Шарқдаги ғоят хатарли вазият олдида турибди.

Бўлаётган воқиаларнинг ҳаммасидан равшан кўриниб турибдики, Яқин Шарқда тинчликнинг сақланишига манфаатдор бўлмаган ва ўз қўшинларини шу районга киритмоқ учун ҳар қандай баҳона топишга интилаётган агрессив доиралар рағбатлантирмаганларида ва ёрдам бермаганларида, Исроил бу ҳужумни қилаолмаган бўлур эди.

Шу муносабат билан СССР Ассошиэйтед Пресс агентлигининг Лондондан берган хабарига Хавфсизлик Кенгашининг эътиборини жалб қилди. Хабарда бундай дейилган эди: «Бугун Англия ва Франция, агар Исроил ва Миср 12 соат ичида уруш ҳаракатларини тўхтатмасалар бизнинг қўшинларимиз Сувайш канали районидаги асосий позицияларни ишғол қиладилар деб эълон қилдилар».

Бу хабардан мутлақо равшан кўриниб турибдики, деди А. А. Соболев, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан қилинадиган ҳаракатларни кутиб турмасдан Яқин Шарқда бўлаётган воқиаларга аралашиш нияти бор. Ҳозир узоқ нутқлар сўзлайдиган вақт эмас. Хавфсизлик Кенгаши тинчлик ва хавфсизликни сақлаб туришда ўз зиммасида асосий масъулият бўлгани учун Хавфсизлик Кенгаши ҳаракат қилмоғи лозим. Бизнинг фикримизча, Хавфсизлик Кенгаши Исроилнинг Мисрга қарши қилган агрессиясини тўхтатиш тадбирларини кўриши ва Миср территориясидан Исроил қўшинларини дарҳол чиқартириб юбориши лозим. Шу билан бирликда Хавфсизлик Кенгаши, рўй берган аҳволдан ўзининг тамаъгирлик манфаатлари учун фойдаланишга ҳеч бир давлатнинг ҳақи йўқ деб огоҳлантирмоғи лозим. Бу гап Англия ва Францияга ҳам тааллуқлидир.

Хавфсизлик Кенгашининг 30 октябрдаги эрталабки мажлисида Австралия, Куба, Англия ва Перу вакиллари, шунингдек мажлисда қатнашмоқ учун чақирилган Миср ва Исроил вакиллари сўзга чиқдилар.

Миср вакили Лутфий Исроил кенг миқёсда қуролли агрессия бошлади ва бу факт «Исроилнинг сурбетлик билан эълон қилган расмий ахборотларида» ҳам эътироф қилинмоқда, деди. Лутфий айтдики, бу ҳаракатларнинг мақсади Миср территориясининг катта бўлагини босиб олиб, шу районда уруш чиқаришдир. Хавфсизлик Кенгаши мана шу қўпол агрессияни кўриб турганлиги учун, деди Миср вакили, Исроилни агрессор деб эълон қилиши, унга нисбатан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг 7-моддасини татбиқ қилиши ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеясига Исроилни Ташкилот аъзолари қаторидан чиқариб юборишни тавсия этиши лозим. Хавфсизлик Кенгаши ҳамма мамлакатларни рўй берган аҳволдан ўзларининг шахсий манфаатлари учун фойдаланмасликлари кераклиги ҳақида ҳам огоҳлантириши лозим.

Илгари сўзга чиққан Югославия вакили Брилей ҳам Исроил қуролли кучларининг Миср территориясига бостириб кирганлигини агрессия деб айтди. У, Исроил ўзининг бу ҳаракатлари билан яраш битимида ўз зиммасига олган мажбуриятларини ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставини бузганлигини кўрсатиб ўтди. Брилей Хавфсизлик Кенгашини агрессияни тўхтатмоқ ва Исроил қўшинларини Миср территориясидан чиқартириб юбормоқ учун тез ва самарали чоралар кўришга чақирди.

Перу вакили Белаунде ҳам ўз нутқида агрессияни тўхтатмоқ учун дарҳол ва самарали чоралар кўришни талаб қилди.

Исроил вакили Эбан, Исроилнинг ҳаракатлари «хавфсизлик тадбирларидир» деб даъво қилди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Хаммаршельд эрталабки мажлисда ахборот бериб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг яраш битимини кузатувчи органидан олинган маълумотларга қараганда, 29 октябрда Исроил маъмурлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кузатувчиларини демилитаризация қилинган зонадан ҳайдаб юбориб, бу зонага миналар кўмиб қўйганлар, деди.

Кундузги мажлиснинг бошида Англия вакили Диксон сўзга чиқди. У Англия ва Франция томонидан Мисрга ва Исроилга юборилган ультиматумни ўқиб берди. Ультиматумда шу давлатлар ўз ультиматумларининг қабул қилиниши ёки қилинмаслигидан қатъи назар, ўз қўшинларини Сувайш канали зонасига киритмоқчилар, деб эълон қилинган.

Пировардида Диксон АҚШ вакилидан АҚШ таклиф қилаётган резолюцияни овозга қўйишни қаттиқ талаб этмасликни илтимос қилди.

Франция вакили Диксоннинг гапларига қўшилди ва ўз фикрмни кейин муфассал айтиб бераман деди.

Сўнгра АҚШ вакили сўзга чиқиб, ўзининг резолюция проектини расмий равишда тақдим қилди. У, бу проект Мисрга қарши қилинган агрессия муносабати билан Хавфсизлик Кенгаши кўриши лозим бўлган чораларнинг энг каминигина кўзда тутади деб таъкидлаб, бу проектни овозга қўйишни талаб қилди.

Қўшма Штатлар томонидан тақдим этилган резолюция проектида бундай дейилади:

«Фаластин масаласи: Исроилнинг Мисрдаги уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатиш тадбирлари.

Хавфсизлик кенгаши, Исроил қуролли кучларининг Миср билан Исроил ўртасидаги яраш битимини бузиб, Миср территориясининг ичкарисига кириб кетганлигини қайд қилиб;

яраш тўғрисидаги битимнинг бу тахлитда бузилганлиги муносабати билан ўзининг ғоят ташвишланганлигини изҳор қилиб;

1. Исроилни ўз қуролли кучларини белгиланган яраш линиясидан ташқарига дарҳол олиб чиқишга чақиради;

2. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳамма аъзоларини:

а) бу районда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мақсадларига тўғри келмайдиган ҳарқандай усул билан куч қўлланишидан ёки куч қўлланилмоқчи бўлиб таҳдид қилишдан ўзларини тийиб туришга;

в) Бирлашган Миллатлар Ташкилотига яраш битимига риоя қилинишини таъкинлашда кўмаклашишга;

с) Исроил бу резолюцияни бажармагунча унга ҳечқандай ҳарбий, иқтисодий ёки молия ёрдами бермасдан туришга чақиради.

3. Бош секретардан Хавфсизлик Кенгашини шу резолюцияга мувофиқ воқиалардан хабардор қилиб туришни ва бу районда халқаро тинчликни ва хавфсизликни сақламоқ учун бу ва аввалги резолюцияларни амалга ошириш йўли билан ўзи зарур топган ҳамма тавсияларни бериб туришни сўрайди».

Югославия вакили Брилей Англия ва Франция ультиматуми сабабли туғилган аҳволнинг хатарли эканлигини кўрсатиб ўтди. Бу тадбирлар, деди у, бирёқлама кўрилган бўлиб, агрессия қурбонига қарши қаратилган тадбирлардир. Мисрга ўзўзини ҳимоя қилиш ҳуқуқидан воз кечиш таклиф қилинмоқда.

Брилей, Англия-Франция ультиматуми Қўшма Штатлар таклиф этган резолюцияни тезроқ қабул қилишни яна ҳам зарур қилиб қўяди, деб таъкидлади.

СССР вакили А. А. Соболев бундай деди:

«Англия ва Франция томонидан Мисрга юборилган ультиматум тўғрисида Диксон жанобларининг биз ҳозиргина эшитган баёноти тўғрисида совет делегацияси кўп нарсаларни айтиши мумкин эди. Хавфсизлик кенгаши аъзоларида бу масала устида яна гапириш имконияти бўлишига шубҳаланмайман. Ҳозирги вақтда мен, совет делегацияси Англия ва Франция ҳукуматларининг бу масаладаги ҳаракатлари Исроилнинг агрессияси натижасида Мисрда вужудга келган аҳволдан Сувайш каналини қурол кучи билан босиб олмоқ учун фойдаланиш йўлидаги интилишдир, деб ҳисоблайди, деган гапни айтиш билангина чекланаман. Бу ҳаракатларга Мисрга қарши қилинган агрессия деб баҳо бермаслик мумкин эмас. Хавфсизлик Кенгаши олдида Қўшма Штатларнинг резолюция проекти турибди. Совет делегацияси бу проектда, Хавфсизлик Кенгаши Исроилни қилган агрессияси учун қоралайди, деган жуда муҳим модда йўқлигини кўрсатиб ўтади. Совет делегациясининг фикрича, резолюцияга бундай пунктни киритиш жуда тўғри бўлиб чиқади ва Хавфсизлик Кенгаши аъзоларининг кўпчилиги томонидан бу аҳволга берилган баҳога мос бўлиб тушур эди. Бироқ, фурсат ғаниматлигини ҳисобга олиб, Совет делегацияси ҳозирги резолюция проектига ҳечқандай тузатиш киритмайди ва бу проект учун овоз беришга тайёрдир, чунки совет делегацияси шу нарсани назарда тутадики, резолюция проектида — бизнинг фикримизча, ҳозирги вақтда энг муҳим бўлган — иккита муҳим модда бор, у ҳам бўлса: «1. Исроилни ўз қуролли кучларини белгиланган яраш битими линиясидан ташқарига дарҳол олиб чиқишга чақиради»; ва иккинчи моддани ҳам кўзда тутади. Айниқса Англия ва Франция ҳукуматларининг ультиматумини ҳисобга олганда, биз бу моддага катта аҳамият берамиз. Ўша иккинчи моддада бундай дейилади:

«2. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳамма аъзоларини:

а) бу районда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мақсадларига тўғри келмайдиган ҳарқандай усул билан куч қўлланишдан ёки куч қўлланмоқчи бўлиб таҳдид қилишдан ўзларини тийиб туришга чақиради».

Биз, бу резолюция Хавфсизлик Кенгаши шу пайтда, шу шароитда кўриши мажбур бўлган чораларнинг энг камидир, деб ҳисоблаймиз. Совет делегацияси бу резолюция проектини дарҳол овозга қўйишга чақиради».

Исроил вакили Эбан вақтни чўзиш учун бўлса керак узундан узоқ нутқ сўзлади.

Мисрнинг вакили Лутфий Англия—Франция ультиматуми тўғрисидаги ўзининг хатига тўхталиб, Хавфсизлик Кенгашининг тунги мажлисини чақиришни илтимос қилди.

Перу вакили Белаунде Қўшма Штатлар таклиф қилган резолюция проектини қувватлаб гапирди.

Сўнгра АҚШ вакили Лодж иккинчи марта сўзга чиқди. У ўзининг резолюция проектига қуйидаги моддани қўшди:

«Параграф 1. Мисрни ва Исроилни уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатишга чақиради». У, Хавфсизлик Кенгаши аъзоларини резолюция проектига тузатишлар киритмасликка чақирди.

Лоджнинг сўзига қараганда, президент Эйзенхауэр Англия ва Франция бош министрларига мактуб юборган ва бу мактубда, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти проблемани тинч воситалар билан ҳал қилиш имкониятига эга бўлажак, деб умид билдирилган.

Австралия вакили Уокер Англия, Франция ва АҚШ бу масаладаги ўзларининг англашилмовчиликларини бартараф қила олишлари учун резолюцияни овозга қўйишга шошилмасликни таклиф қилди.

Англия вакили Диксон иккинчи марта сўзга чиқиб, ҳеч қандай резолюция қабул қилмасдан масалани муҳокама қилишни тўхтатишни таклиф этди.

Диксоннинг бу таклифи қабул қилинганида эди, Хавфсизлик Кенгаши Англия ва Франциянинг Сувайш канали зонасига қурол кучи билан бостириб киришига индамай розилик берган бўлар эди.

СССР вакили А. А. Соболев, Англия — Франция ультиматумининг муддати ўтиб кетаётган бир пайтнинг ўзида Англия ва Исроил вакиллари ишни сусайтириш тактикасини қўллаnaётганликларига Хавфсизлик Кенгашининг эътиборини жалб қилди. А. А. Соболев, Хавфсизлик Кенгаши Мисрга қарши агрессияга хотима бериши лозим бўлиб турган бир пайтда уларнинг гапига қараганда, Хавфсизлик Кенгаши ҳеч қандай чора кўрмаслиги лозим эмиш, деди.

Хавфсизлик Кенгашининг раиси Корню-Жанти Франция вакили сифатида сўзга чиқиб, Исроилнинг Мисрга қарши қилган агрессиясини оқлашга уринди.

Корню-Жанти, мен АҚШ таклиф қилган резолюцияга вето соламан (резолюцияни қабул қилдирмайман. —Редакция) ва Хавфсизлик Кенгашининг дарҳол чора — тадбир кўришини кўзда тутувчи бошқа ҳар қандай резолюцияга ҳам вето соламан, деди.

АҚШнинг резолюция проекти овозга қўйилди. Бу резолюцияни ёқлаб етти делегация — АҚШ, СССР, Югославия, Эрон, Перу, Куба делегациялари ва чанкайшичи овоз берди; Англия ва Франция делегациялари резолюцияга қарши овоз бердилар. Икки делегация: Австралия ва Бельгия делегациялари овоз беришда холис бўлиб қолдилар. Американинг резолюция проекти қабул қилинмай қолди.

Совет Иттифоқи вакили А. А. Соболев сўз олиб, Хавфсизлик Кенгашининг икки доимий аъзоси АҚШ томонидан таклиф қилинган резолюция проектига вето солганликлари сабабли туғилган аҳволга Хавфсизлик Кенгаши индамай қараб туриши мумкин эмас, деди. А. А. Соболев янги резолюция проектини таклиф қилди. Америка проектининг приамбуласини ва дастлабки биринчи моддасини ўз ичига олган бу резолюция проекти ҳам Исроил қўшинларини белгиланган яраш линиясидан дарҳол ташқарига чиқаришни кўзда тутади.

Совет Иттифоқи томонидан тақдим этилган резолюция проектида бундай дейилади:

«Хавфсизлик Кенгаши,

Исроилнинг қуролли кучлари Миср билан Исроил ўртасидаги яраш битимини бузиб, Миср территориясининг ичкарисига кириб кетганликларини қайд қилиб,

яраш битимининг бундай бузилганлиги учун ўзининг жиддий ташвишга тушганлигини изҳор қилиб,

1) манфаатдор томонларнинг ҳаммасини ўт очишни дарҳол тўхтатишга чақиради;

2) Исроилни ўз қуролли кучларини белгиланган яраш линиясидан ташқарига дарров олиб чиқишга чақиради;

3) бош секретарга мурожаат қилиб, бу резолюциянинг бажарилганлиги тўғрисида Хавфсизлик Кенгашига муттасил ахборот бериб туришни ҳамда бу ва илгари қабул қилинган резолюциялар амалга оширилаётган районда халқаро тинчликни ва хавфсизликни сақлаб турмоқ учун ўзи лозим топган тавсияларни тақдим этишни сўрайди».

Совет Иттифоқи делегациясининг резолюция проекти Нью-Йорк вақти билан соат 21 да (Москва вақти билан 31 октябрь эрталаб соат 5 да) овозга қўйилди. Бу проектни қабул қилиш учун Хавфсизлик Кенгашининг кўпчилиги — етти делегация — СССР, Югославия, Эрон, Перу, Куба, Австралия делегациялари ва чанкайшичи овоз бердилар.

АҚШ ва Бельгия делегациялари овоз беришда холис бўлиб қолдилар. Хавфсизлик Кенгашининг икки доимий аъзоси—Англия ва Франция бу проектга ҳам вето солганликлари сабабли Совет Иттифоқининг резолюция проекти қабул қилинмай қолди.

Овоз бериш тамом бўлганидан сўнг Совет Иттифоқи вакили А. А. Соболев сўз олди.

Хавфсизлик Кенгаши учун, деди у, бугунги кун қора кун бўлди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлган давлатга қарши агрессия қилиниб турганида Хавфсизлик Кенгаши бирор чора тадбир кўришни уддалай олмади. Бу эса, Хавфсизлик Кенгашининг чора-тадбир кўришига халақит берганлар зиммасига катта жавобгарлик юклайди.

А. А. Соболев, ўзи эрталабки мажлисда сўзлаган нутқида, агар баъзи буюк давлатларнинг таъсирли доиралари гиж-гижламаганларида эди, Исроил агрессия қила олмаган бўлур эди, деб айтганлигини эслатиб ўтди. Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси бўлиб турган вақтнинг ўзида, — деб давом қилди А. А. Соболев, икки буюк давлат Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг уставини бузиб, Мисрга ультиматум юборганликларини эшитдик. Улар бундай ультиматум суверен давлат томонидан ҳатто кўриб чиқилиши ҳам мумкин эмаслигини аниқ билиб туриб шу ишни қилдилар. Шу ультиматумда Британия ва Франция қуролли кучларининг канал зонасини ишғол қилишларига имконият бермоқ учун Мисрга ўз территорияси доирасида ўз қўшинларини Сувайш каналидан четга олиб чиқиш таклиф қилинади. Сувайш каналини қурол кучи билан босиб олишга баҳона топиб бериш мақсадидагина Исроилнинг қуролли кучлари Мисрга бостириб кирганлиги энди мутлақо равшан бўлиб қолди. Ультиматум муддати ўтиб кетаётир. Англия — Франция қуролли кучлари Мисрга томон ҳаракат қилмоқда. Уларнинг нима мақсад билан ҳаракат қилаётганлиги яхши маълум.

Пировардида, А. А. Соболев, Англия ва Франция вето солиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставини бузган ҳолда, Хавфсизлик Кенгашига чора-тадбир кўрдирмай қўйганликлари учун ўз усталарига оғир жавобгарлик олганликларини яна бир марта уқтириб ўтди.

Шундан сўнг Хавфсизлик Кенгаши Англия-Франция ўз қўшинларини Сувайш канали районига киритиш мақсадида Мисрга ультиматум берганликлари муносабати билан Англия-Франция агрессияси тўғрисидаги масалани кун тартибига киритиш тўғрисида Миср томонидан қилинган илтимосни муҳокама қилишга ўтди. Хавфсизлик Кенгаши кўпчилик овоз билан бу масалани ўз кечки мажлисининг кун тартибига киритди. Мисрнинг илтимосини кун тартибига киритиш масаласи овозга қўйилганида Англия, Франция, Австралия ва Бельгия делегациялари холис бўлиб қолдилар.

Миср вакили Лутфий Хавфсизлик Кенгаши мажлисига чақирилиб, унга биринчи сўз берилди. Лутфий рўй берган аҳволни ҳал қилиш умиди рўёбга чиқмаганлигига таассуф билдирди. У, Англия ва Франция вето солиш ҳуқуқидан фойдаланиб, бу билан Мисрга нисбатан ҳар қандай чора кўриш имкониятини ўзларига туғдириб олганликларини уқтириб ўтди. У айтдики, бу мамлакатларнинг қилаётган ҳаракатлари учун ҳеч бир асос йўқ, чунки Сувайш каналининг нормал ишлашини бузадиган ҳеч қандай хавф бўлган эмас.

Миср шаҳарларини оккупация қилиб олиш тўғрисидаги талабга келганда, деди Лутфий, бу талаб Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставини қўпол равишда бузади ва бутун дунё учун оғир оқибатлар келтириши мумкин.

Сўнгра СССР вакили А. А. Соболев сўз олди. СССР делегацияси деди у, Исроилнинг Мисрдаги агрессияси жиддий оқибатлар туғдириши мумкинлигини кўрсатиб ўтган эди. Кейинги соатлардаги воқиалар инглиз ва француз қўшинларининг Сувайш каналини босиб олишлари учун Исроилнинг Мисрга бостириб кирганлиги натижасида туғилган кескин аҳволдан фойдаланишга ҳақиқатан ҳаракат қилинаётганлигини кўрсатади. Англия ва Франция Миср билан Исроилга, аслини олганда эса, Мисрга ультиматум юбордилар, бу ультиматумда, агар Исроил билан Миср Англия-Франциянинг Исроил ва Миср қўшинларини муайян позицияларга олиб кетиш тўғрисидаги талабларини 12 соат ичида бажармасалар у ҳолда «Англия ва Франция қўшинлари бу талабнинг бажарилишини таъминламоқ учун талаб қилиниши мумкин бўладиган куч билан аралашадилар», дейилади.

Бу ультиматум, деб давом қилди А. А. Соболев, инглиз ва француз қўшинларининг Сувайш канали зонасида ҳарбий интервенция қилиш тўғрисидаги таҳдиддан бошқа бир нарса эмас. Яна шундан ҳам кўз юмиб бўлмайдики, Хавфсизлик Кенгаши Исроилнинг Мисрдаги агрессияси масаласини муҳокама қилмоқчи бўлганлиги маълум бўлган бир пайтда бу баёнот эълон қилинди ва, шундай қилиб, бу баёнотдан мақсад Англия ва Франция ҳукуматларининг бирёқлама ҳаракат қилишлари йўли билан бу масалада Хавфсизлик кенгаши кўрмоқчи бўлган чора-тадбирлардан олдинроқ ҳаракат қилиб қолишдир.

Шундай қилиб, Хавфсизлик Кенгашини четлаб ўтмоқ ва Исроилнинг Мисрдаги агрессияси натижасида туғилган аҳволдан Сувайш каналини қурол кучи билан босиб олиш учун фойдаланмоқ ниятида очиқдан-очиқ ҳаракат қилинаётганлиги яққол кўриниб турибди.

Иден жанобларининг баёноти, деб давом қилди А. А. Соболев, — инглиз ва француз қўшинларининг Сувайш каналини босиб олишлари ҳақида олдиндан ўйлаб тузилган план тўғрисида гап бораётганлигини кўрсатади. Бир томондан, Яқин Шарқдаги аҳволни янада ёмонлаштиришга манфаатдор бўлган баъзи доиралар Исроилнинг милитаристик кайфиятларини зўр бериб кучайтира бердилар ва ҳақиқатда Исроилни агрессия қилишга йўлладилар. Шу билан бир вақтда Англия ва Франция ўз қўшинларини Кипрда ва Сувайш каналига яқин бўлган бошқа жойларда зўр бериб тўплайвердилар.

Англия ва Франция ҳукуматлари, деди А. А. Соболев, инглиз ва француз қўшинларининг Сувайш каналини қонунсиз босиб олиши учун баҳона туғдириш мақсадида мазкур ультиматумни юбориш тўғрисида мисли кўрилмаган қарор қабул қилдилар. Инглиз ва француз қўшинларининг Сувайш канали зонасига киритилишига ҳеч бир сабабсиз қилинган қуролли агрессия дейишдан бошқача баҳо бериш мумкин эмас. Бу қуролли агрессия тағин ҳам оғирроқ оқибатларга олиб келиши ва халқаро тинчликка тузатиб бўлмас зарар етказиши мумкин. Хавфсизлик Кенгаши Мисрнинг шикоятини жуда тезлик билан кўриб чиқиши керак.

СССР делегацияси, Хавфсизлик Кенгаши Англия ва Франциянинг ҳаракатларига жуда жиддий эътибор бериши лозим ҳамда Англия ва Франциядан ҳозир Яқин Шарқда бўлаётган воқиаларга ҳар қандай ультиматумлар шаклида ҳам, қуролли интервенция шаклида ҳам аралашмасликни талаб қилиши лозим, деб ҳисоблайди. СССР делегацияси, Англия ва Франциянинг Сувайш канали зонасидаги қуролли агрессияси натижасида туғилиши мумкин бўлган оғир оқибатларга Англия ва Франция ҳукуматларининг, шунингдек Хавфсизлик Кенгаши аъзолари бўлган ҳамма давлатларнинг эътиборини яна бир марта жалб қилишни зарур деб ҳисоблайди. Англия ва Франция ҳукуматларининг мазкур баёнотида баён этилган хатарли йўлнинг янада давом эттирилиши бутун инсоният учун ғоят оғир оқибатларга олиб келиши мумкинлигини тушунадиган ақли расо кишилар Англия ва Францияда етарлик қадар кўп топилади деб умид қиламиз. Хавфсизлик Кенгаши Яқин Шарқдаги қуролли конфликтнинг янада ривожланиб кетишига йўл қўймасликка қаратилган жуда қатъий чоралар кўради, деб умид қиламиз. СССР делегацияси эса бу олижаноб мақсадга эришишга қаратилган ҳар қандай таклифни қўллаб-қувватлашга тайёрдир.

Эрон вакили, Англия ва Франция «Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тарихида мисли кўрилмаган бу ҳаракатларни қилаётганликлари» билан ўз зиммаларига оғир масъулият олаётганликларига эътиборни жалб қилди.

Югославия вакили Брилей Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг фавқулодда сессиясини тезлик билан чақириш керак, деган фикрни айтди.

Хавфсизлик Кенгашининг раиси Югославия вакилининг таклифини кўриб чиқмоқ учун 31 октябрда Нью-Йорк вақти билан соат 15 да (Москва вақти билан соат 23 да) Хавфсизлик Кенгашининг мажлисини чақиришга қарор қилди.

МИСР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

ҚОҲИРА, 31 октябрь. (ТАСС). Миср қуролли кучлари бош қўмондонлиги Қоҳира вақти билан кечаси соат 1 да қуйидаги ахборотни эълон қилди:

Миср қўшинлари кейинги 24 соат ичида Исроил агрессияси натижасида рўй берган аҳволни контроль қилмоқдалар. Сувайш каналига ҳеч қандай ҳарбий хавф таҳдид солмаётир ва канал бўйлаб кемалар қатнови хавфсизлигига ва эркин қатновига ҳеч қандай зарар етказилмаган. Миср қуролли кучлари канални ҳар қандай шароитда ҳимоя қилишга лаёқатлидир.

ИСРОИЛ ҚЎШИНЛАРИНИНГ МИСРГА БОСТИРИБ КИРГАНЛИГИГА ДОИР

Миср Англия-Франция ультиматумини рад этди

ҚОҲИРА, 31 октябрь. (ТАСС). Қоҳира радиоси қуйидагиларни билдирди: Президент Носир Англиянинг Мисрдаги Элчисини қабул қилди ва унга бундай деди: Англиянинг ўз номидан ва Франция номидан Миср ҳукуматига топширган ультиматумини Миср асло қабул қилолмайди, чунки бу ультиматум душманлик иши бўлиб, Мисрнинг ҳуқуқларини, унинг шон-шарафи ва суверенитетини камситади, шунингдек БМТнинг Устави ҳамда принципларига ҳилофдир.

Миср ўз территориясини бостириб кирган душмандан — Исроилдан ҳимоя қилаётган бир пайтда, деди Носир, Англия ва Франция ўз ҳаракатлари билан агрессор томонига ўтмоқда. Носир Англия элчисини огоҳлантириб айтдики, Миср ўзига қарши қилинган ҳар қандай агрессияга бефарқ қарайолмайди ва ўз-шон-шарафи ҳамда суверенитетини ҳимоя қилади.

Президент Носир Франциянинг Мисрдаги ишлар вакилини қабул қилди ва унга ҳам худди шундай баёнот берди. Шундан кейин Носир АҚШ, Совет Иттифоқи, Югославия, Индонезия элчиларини, шунингдек Ҳиндистоннинг Мисрдаги ишлар вакилини ўз ҳузурига чақирди ва уларни аҳвол билан таништирди. Президент Носир АҚШ президенти Эйзенхауэрга, Бош министр Булганинга, маршал Титога, Ҳиндистон бош министри Неруга ва Индонезия президенти Сукарнога шу тўғрида мактублар юборди.

Қоҳира радиосининг билдиришича, Миср Англия ва Франциянинг Мисрга топширган ультиматумининг муддати ўтмасдан мазкур ультиматумни муҳокама қилиш учун Хавфсизлик Кенгашининг шошилинч мажлисини чақиришини сўраб БМТга мурожаат қилди.

Миср Англия ва Франция билан дипломатия муносабатларини узди

ПАРИЖ, 1 ноябрь. (ТАСС). Франс Пресс мухбирининг Қоҳирадан хабар беришича, Франция ва Англия билан дипломатик муносабатлари узилганлиги Мисрда расмий равишда эълон қилинган.

МИСРДА УМУМИЙ САФАРБАРЛИК

ПАРИЖ, 30 октябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Қоҳирадан билдиришича, бугун президентнинг декретига мувофиқ, Мисрнинг бутун территориясида умумий сафарбарлик эълон қилинган.

Араб мамлакатлари Мисрни қўллаб чиқмоқдалар

БАЙРУТ, 31 октябрь. (ТАСС). Байрут радиосининг хабар беришича, Исроилнинг Мисрга қарши агрессия қилиши муносабати билан Сурия, Ироқ, Иордания ва Саудия Арабистони агар Миср ҳукумати ёрдам сўраб мурожаат қилса, унга ҳарбий ёрдам беришга қадар Мисрни тўла қўллаб-қувватлашлари ҳақида Миср ҳукуматига расмий равишда маълум қилдилар.

Исроил ҳукуматининг баёноти

ТЕЛЬ-АВИВ, 31 октябрь. (ТАСС). Исроил ҳукумати Англия ва Франциянинг уруш ҳаракатларини тўхтатиш ҳақидаги таклифини ҳамда Исроил ва Миср қуролли кучларини Сувайш каналидан 10 миль масофага олиб кетиш ҳақидаги таклифини қабул қилганлигини билдирди.

* * *

Исроилнинг Англия-Франция таклифларини қабул қилишга тайёр эканлигини изоҳлаш қийин эмас. Бу таклифлар амалда Исроилнинг Миср территориясининг анча қисмини босиб олишига йўл қўйиб бериши билан бирга, аслида Исроил қўшинларини каналдан 10 миль масофадаги ергача ичкари кириб боришларини рағбатлантиради.

Бу ҳолат шу нарсани яна бир марта тасдиқлайдики, Исроил қўшинларининг Миср территориясига бостириб кириши ғарб давлатларининг Исроил билан тил бириктирганлиги натижасидир.

Инглиз ва француз қўшинлари Мисрга қараб силжимоқдалар

ЛОНДОН, 31 октябрь. (ТАСС). Бугун кечаси Лондонда музокаралар давом этди. Бу музокараларда бош министр Иден ва Англиянинг бошқа министрлари, шунингдек кеча Ги Молле Парижга қайтиб кетганидан кейин Англия пойтахтида қолган Франция ташқи ишлар министри К. Пино ҳам қатнашдилар.

Журналистик доираларда маълум бўлишича, бу музокаралар тамом бўлгандан кейин Миср Англия-Франция ультиматумини рад этганлиги сабабли француз ва инглиз қўшинларига Сувайш канали зонасига кириш тўғрисида фармойиш беришга қарор қилинган.

Пресс Ассошиэйшн агентлигининг хабарида бундай дейилади: «Бугун эрта саҳарда Лондонда маълум бўлишича, инглиз ва француз қўшинлари Порт-Саидга, Исмоилияга ва Сувайшга қараб бормоқдалар».

Рейтер агентлигининг хабар беришига кўра, бугун эрта саҳарда Никозиядан (Кипр) инглиз ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари жанубга қараб номаълум томонга учиб кета бошлаган. Айни бир вақтда Франциянинг транспорт самолётлари Тимбудан (Никозиядан 8 миля шарқда) ва Акротиридан (Лимасолдан ғарби-жанубда) учиб кета бошлаган.

Англиянинг тўла равишда қуролланган десант-диверсион қўшинлари 30 октябрь эрталаб Ла-Валлеттанинг (Мальта) катта гаванида турган десант кемалаларига юк орта бошлаганлар. Кемаларга амфибия-автомашиналари, пулеметлар учун транспортерлар, дала тўплари ва кўп транспорт воситалари ортилган.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/XI да **Бир шахснинг масаласи**, 3/XI да **Чин муҳаббат**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/XI да **Травиата**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/XI да **Азиз ва Санам**, 3/XI да **Фарҳод ва Ширин**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Бугун 3 бўлимда катта цирк томошалари. **А. Г. Сокол** раҳбарлигида аттракцион — **«Мўъжизасиз мўъжизалар»**. Томоша кеч соат 8 да бошланади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Жаноб 420.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Чўчқа боқувчи қиз ва чўпон**, кечқурун **Жаноб 420.**

«ХИВА» — **Жаноб 420.**

РЕСПУБЛИКА ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРИГА ВА ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАЛАРИГА 1957 йил учун

Обуна қилинмоқда

Обуна республиканинг барча почта бўлимларида, Тошкент почтамптида (иш соатларида), «Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлимида соат 9 дан 19 гача (дам олиш кунларида эса соат 9 дан 18 гача), шунингдек муассаса ва ўқув юртлари, фабрика ва заводлар, колхоз, совхоз ва МТСлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 38334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими—132, Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 07519. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1554.